

ΠΑΥΛΟΥ Δ. ΠΥΡΙΝΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ
ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ
κ.κ. ΠΑΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1973

Τ
092
P
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

Αριθ. είς 19944/74

Δωρεά: Πυριναῦ
Εξαιρέτως Πάριου, μαθητή του.

Τ.Α. 270.092 ΤΙΣΒ
ΠΠ

GRVEROIOU2

επί Κεντρική Βιβλιοθήκη V
Βέροιας

1/1/74
12.3.74

**ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ
ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ**

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΑΥΛΟΥ Δ. ΠΥΡΙΝΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

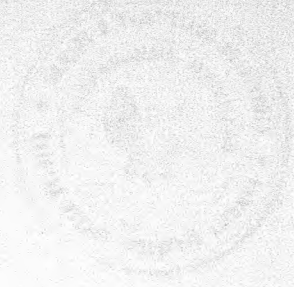
**ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ
ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ
κ.κ. ΠΑΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1973

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὅπως τὰ ἔθνη καὶ αἱ πόλεις ἔχουν τοὺς μεγάλους εὐεργέτας, ἀγωνιστὰς καὶ προμάχους τῆς ἐλευθερίας των, οὕτω καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἀγία Ἐκκλησία ἔχει τοὺς ἰδικoὺς τῆς ἡρώας καὶ ἀγωνιστῆς, τὸ μαρτύριον τῶν ὁποίων ὑπῆρξε τὸ κατ' ἐξοχὴν καὶ πλέον εὐγλωττον ἱεραποστολικὸν κήρυγμα.

Τὸ αἷμα αὐτῶν τῶν ἡρώων τῆς πίστεως, τῆς ἀνταπαρνήσεως, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος «μετεβλήθη εἰς θραστικὸν λίπασμα, ὅπερ παρέσχε μεγαλ-
τέραν ζωτικότητα καὶ καρποφορίαν εἰς τὸ χριστιανικὸν δένδρον».

Μεταξὺ τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἔδρασαν ἐπωφελῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τοῦ μαρτυρίου των συνέβαλον εἰς τὴν στερέωσιν τοῦ χριστιανικοῦ φρονήματος, ἀνήκει ἀναντιρρήτως καὶ ὁ ἐκ Βεροίας καταγόμενος Σώπατρος ἢ Σωσίπατρος. Οὗτος, συνεργάτης καὶ ἀκόλουθος γενόμενος τοῦ ἡρωϊκωτέρου τῶν ἁγίων καὶ ἀγιωτέρου τῶν ἡρώων, τοῦ θείου καὶ οὐρανοβάμο-
νος Ἀποστόλου Παύλου («γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλ-
λοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδο-
νίας, συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος» Πράξ. κ', 3-4), ἐσφράγισεν διὰ τοῦ τιμίον αἵματός του «τὸν γεννώμενον τότε Χριστιανι-
σμόν».

Μετὰ χαρᾶς ὅθεν περισσῆς παρουσιάζομεν πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλή-
ρωμα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Καμπανίας καὶ Ναούσης τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ θεολόγου κ. Παύλου Πυρινοῦ, ὅπερ εὐγενῶς παρεχώρησεν οὗτος εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν Βεροίας καὶ κυκλοφορεῖ ἐπὶ τῇ εὐκαι-
ρίᾳ τῆς μετακομιδῆς ἐκ Κερκύρας, τόπου μαρτυρίου καὶ δράσεως τοῦ Ἁγίου, μέρους τῶν Ἁγίων Αὐτοῦ λειψάνων, κατόπιν τῆς ὅλης φιλαδέλφου πρὸς τοῦτο συγκαταθέσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Πολυκάρπου ἀνταποκρινομένου εἰς ἡμετέραν παράκλησιν.

Ἡ παρούσα ἔκδοσις ἀποτελεῖ μικρὰν μὲν προσφορὰν τιμῆς καὶ εὐλαβείας πρὸς τὸν Ἅγιον Σώπατρον ἢ Σωσίπατρον, τὸ καύχημα καὶ τὸ σέμνωμα τῆς Βεροίας, τὸν ἐπαξίως γενόμενον μαθητὴν τοῦ κακοπαθήσαντος ὑπὲρ Χριστοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, σάλπισμα δὲ ἐπιστροφῆς τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἁγίου εἰς τὴν μνήμην τῶν συγχρόνων Βεροιαίων καὶ προσφορὰ προτίπον εἰς τὴν διψασμένην καὶ κουρασμένην ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Ὅτι ὁ κύριος ἐπεφύλασεν ἑμοί, τῷ Μητροπολίτῃ τῆς Θεοσώστον καὶ Ἀποστολικῆς ταύτης ἐπαρχίας, ἐξ ἧς ὁ Ἅγιος οὗτος, εἰς τῶν Ὁ Ἀποστόλων, νὰ προστιῶ τῆς μετακομιδῆς τῶν πλήρους εὐωδίας ὁσίων Αὐτοῦ ἐν τῇ γενετείᾳ Αὐτοῦ, τοῦτο ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν τιμὴν καὶ εὐλογίαν παρὰ Θεοῦ.

Περαίνοντες, συγχαίρομεν τὸν συγγραφέα τοῦ ἀνὰ χειρὸς βιβλίου, εὐχόμενοι ὅπως ἡ παρουσία αὐτῇ συντελέσῃ ἵνα καὶ ἡμεῖς περιπατῶμεν «ἐν καινότητι ζωῆς» ἀποθέμενοι «τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης», ὥστε πλήρεις χάριτος καὶ δυνάμεως ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς νὰ ὑπερμαχῶμεν πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἁγίου Θεοῦ καὶ τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας.

Ἐγγραφον ἐν τῷ Ἱερῷ Ἐπισκοπείῳ Βεροίας, τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1973, ἑορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Ὁ Βεροίας, Καμπανίας καὶ Ναούσης

ΠΑΥΛΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ Βέροια ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἓνα συνεργάτην, τὸν Σώπατρον ἢ Σωσίπατρον, τὸν υἱὸν τοῦ Πύρρου. Ὁ Σώπατρος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ἰκονίου καὶ ἐν συνεχείᾳ μετέβη μὲ τὸν Ἰάσωνα τὸν Θεσσαλονικέα νὰ διδάξῃ τὸν Χριστιανισμὸν εἰς τὴν Κέρκυραν, ὅπου διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου του ἐθεμελιώθη ἡ εἰς Χριστὸν πίστις.

Ἡ Ἱστορία διετήρησε τὴν ἐξαισίαν χορείαν τῶν πρώτων μαρτύρων τῆς πίστεως κληρικῶν, οἱ ὅποιοι ἐπεδόθησαν εἰς τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, πλὴν ὅμως, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἐλησμονήθη ἡ καταγωγή τοῦ Βεροιαίου Ἀγίου Σωπάτρου (ἢ Σωσιπάτρου, κατὰ τὴν ἀρχικὴν μορφήν τοῦ ὀνόματος), καθ' ὅτι πολλοὶ ἀναφέρουν τὸν Ἀγίον ὡς καταγόμενον ἐξ ἄλλης πόλεως.

Σκοπὸς τῆς παρούσης ἐργασίας εἶναι ἡ ἀνέυρεσις καὶ ἡ ἐκθεσις τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀγίου. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰς βιβλιοθήκας τῆς Βεροίας, τῆς Κοζάνης καὶ τῆς Κερκύρας. Εὐχαριστῶ ὅλους ἰδιαίτερος τοὺς διευθυντάς αὐτῶν καὶ τοὺς ὑπαλλήλους, καθὼς καὶ τοὺς κ.κ. Γ. Χ. Χιονίδην, δικηγόρον-συγγραφέα, Σ. Τενεκτζίδην, φιλόλογον, καὶ Τ. Βάρδαν, μαθηματικόν, οἱ ὅποιοι μὲ ἐβοήθησαν εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν, ὡσαύτως τοὺς κ.κ. Ντῖνον Χριστιανόπουλον, διορθωτὴν, καὶ Ν. Νικολαΐδην, διευθυντὴν τυπογραφείου, οἱ ὅποιοι συνέβαλον εἰς τὴν ἀρτίαν ἐκδοσιν τοῦ ἔργου τούτου, τέλος δὲ ὅλους διακριτικῶς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Βεροίας καὶ Ναούσης κ.κ. Παῦλον, ὁ ὅποιος, ἐκτὸς τῆς ἡθικῆς ἐνισχύσεως, ἀφειδῶς ἐδαπάνησε διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος πονήματος, τὸ ὅποιον ἀσφαλῶς δὲν εἶναι τέλειον· τοῦτο ὅμως δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ἑλλειψιν ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους μου, ἀλλὰ εἰς τὸ ὅτι εἶναι τὸ πρῶτον ἔργον μου καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἤμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἀτελές. Ἡ ἀπόφασίς μου δὲ νὰ ἀποπειραθῶ νὰ γράψω περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀγίου εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐπιθυμίας μου νὰ καθιερωθῇ ἡ λειτουργικὴ μνήμη τοῦ πνευματεμφόρου ἥρωος καὶ μάρτυρος Σωπάτρου ἢ Σωσιπάτρου εἰς τὴν γενέτειράν του, τὴν Βέροιαν, ὥστε οἱ μὲν συμπατριῶται μου Βεροιεῖς νὰ λάβουν μερικὴν γνῶσιν τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεώς του, ὁ δὲ βιογράφος τοῦ μέλλοντος νὰ βοηθηθῇ εἰς τὴν συγγραφὴν ἔργου τελειότερου.

Βέροια, Αὐγούστος 1973

1. Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΕΡΟΙΑΝ. ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΣΩΠΑΤΡΟΝ ὩΣ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΝ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλέον ἔτη, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 45 μέχρι τοῦ 65 μ.Χ., περιήρχετο τὰς τότε γνωστὰς πόλεις τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων, διωγμῶν καὶ ἀντιδράσεων, διδασκῶν τὴν νέαν θρησκείαν.

Πρὸ αἰώνων, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶχε μεταλαμπαδεύσει τὸν ἐλληνικὸν πολιτισμὸν ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν. Τώρα ὁ μέγας Παῦλος ἔφερε τὸν Χριστιανισμὸν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην, ἀποδίδων τὰ ἴσα καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος, εἰς αὐτὸν δὲ ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν σωτηρίαν μας.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, κατὰ τὴν δευτέραν περιοδεῖαν του, παρακινήθεις ὑπὸ ὁράματος, μετέβη ἀπὸ τὴν Τρωάδα εἰς τὴν Νεάπολιν (Καβάλαν) καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπροχώρησεν εἰς Φιλίππους, Ἀμφίπολιν, Ἀπολλωνίαν καὶ ἔφθασεν εἰς Θεσσαλονίκην. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πολλάκις εἶχε παρατηρηθῇ ἕως τότε, συνέβη καὶ εἰς τὴν πόλιν αὐτήν. Οἱ δυσαρεστημένοι Ἰουδαῖοι τῆς Θεσσαλονίκης ὑπεκίνησαν ταραχάς. Ἐστρατολόγησαν στίφη ἀέργων ἀλητῶν, οἱ ὅποιοι, εἰς τὰς ἀρχαίας πόλεις, διήρχοντο τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας τῶν ἔξω τῶν ναῶν, ἐτοιμοὶ νὰ θορυβήσουν χάριν ἐκείνου ὁ ὅποιος θὰ τοὺς ἐπλήρωνε. Οὗτοι, μαζὶ μὲ τοὺς Ἰουδαίους, ὥρμησαν εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς εὐσεβοῦς χριστιανοῦ, τοῦ Ἰάσωνος, διὰ νὰ συλλάβουν τὸν Ἀπόστολον Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν. Οἱ δύο Ἀπόστολοι, οἱ ὅποιοι ἐφιλοξενοῦντο εἰς αὐτήν, ἔλειπον. Οἱ ἀδελφοὶ τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι, μόλις ἀντελήφθησαν τὰ γεγονότα, τοὺς ἐφυγάδευσαν¹ ἀπὸ τὴν ὀπισθίαν θύραν, ἥ ὅποια ἐβλεπεν εἰς τὸν κῆπον, καθ' ἣν ὥραν οἱ ἐπιδρομεῖς ἐφώναζον ὡσὰν δαιμονισμένοι: «Οἱ ἐπαναστάται εὐρίσκονται εἰς τὴν πόλιν», ἔλεγον οἱ μὲν, «καὶ ὁ Ἰάσων τοὺς ἐδέχθη εἰς τὴν οἰκίαν του»· «Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι», ἔλεγον ἄλλοι, «ἔχουν ἐπαναστατήσῃ κατὰ τῶν δογμάτων τοῦ Καίσαρος, ἔχουν ἓνα βασιλέα ὁ ὅποιος ὀνομάζεται Ἰησοῦς». Καὶ ἐτάραξαν τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας² ἀκούοντας ταῦτα». Οἱ Ἰουδαῖοι συνέλαβον τὸν Ἰάσωνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὴν ἀγοράν, ἐνώπιον τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων. Ἡ ἀναστάσις ἦτο μεγάλη καὶ οἱ πολιτάρχαι ἐφοβήθησαν, ἀλλὰ

1. J. Holzner, Παῦλος, μετ. Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, ἔκδ. 8η, Ἀθήναι 1972, σελ. 196.

2. Δημοτικοὺς ἀρχοντας.

ἔδειξαν περισσότεραν σύνεσιν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους στρατηγοὺς τῶν Φιλίππων, διότι ἐγνώριζον ὅτι ὁ Ἰάσων καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ ἦσαν εὐνοπλόητοι πολῖται. Οὗτοι ἀσφαλῶς θὰ ἐγνώριζον ποῖος ἦτο ὁ «πατριωτισμὸς» αὐτοῦ τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ὑποκινήτων του καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον τοὺς ἄφησαν ἐλευθέρους. Ὁ Ἰάσων ὅμως καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο μήπως οἱ Ἰουδαῖοι βάλουν ἀνθρώπους νὰ φονεύσουν τοὺς δύο Ἀποστόλους, ἐσκέφθησαν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ μείνουν περισσότερον ὁ Ἅγιος Παῦλος μὲ τὸν Σίλαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκη. Ἐπερίμεναν, λοιπόν, τὴν ἔλευσιν τῆς νυκτὸς καὶ ὠδήγησαν αὐτοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τοὺς κατευώδωσαν διὰ τὴν Βέροian¹. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι οἱ ἀδελφοὶ τῆς Θεσσαλονικῆς εἶχον ἐφοδιάσει τὸν Ἅγιον Παῦλον μὲ συστατικὴν ἐπιστολήν² διὰ κάποιον Σώπατρον ἢ Σωσίπατρον³. Τοῦτο εἶναι πολὺ πιθανόν, διότι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔφυγε καταδιωκόμενος ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη. Ὅπως δὲ ποτε λοιπὸν θὰ ἐφρόντισαν οἱ Θεσσαλονικεῖς χριστιανοὶ νὰ μεταβῇ εἰς τόπον ἀσφαλῆ καὶ εἰς ἀνθρώπους γνωρίμους. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἀπὸ τὴν πληροφορίαν τῶν Πράξεων τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, καθ' ἣν καὶ τῇ Θεσσαλονικέων ἐπέστη πόλει [ὁ Παῦλος] ἐν ἧ τὰς μυστικὰς τῆς διδασκαλίας ἐξαπλώσας σαγήνας, πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων ζῶγραϊ τὸν Ἰάσωνα, καὶ μετὰ τοῦτον τὸν Σωσίπατρον⁴. Πράγματι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη μετέβη εἰς Βέροian, ὅπου διὰ συστατικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰάσωνος συνήνητησε τὸν Σωσίπατρον. Ἡ πληροφορία αὕτη εἶναι πολὺτιμος. Ἐξ αὐτῆς μανθάνομεν ὅτι εἰς Βέροian πρῶτος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἡσπάσθη ὁ Σωσίπατρος ἢ Σώπατρος.

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς συναγωγῆς τῆς Βεροίας, κατόπιν μεσολαβήσεως τοῦ Σωσιπάτρου, ἐδέχθησαν νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν του, πρᾶγμα τὸ ὅποιον φανερώνει ὅτι οὗτος εἶχε κάποιαν ἐπιρροὴν εἰς τοὺς συμπατριώτας του καὶ κοινωνικὴν θέσιν.

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἐξιστοροῦν σχετικῶς τὰ ἑξῆς: «Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροian, οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκη, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγων»⁵.

Οἱ Βεροιεῖς χωρὶς φανατισμὸν καὶ μὲ περισσότερον ἐλευθέραν σκέψιν ἦσαν διατεθειμένοι νὰ κρίνουν κατὰ λόγον καὶ ἄνευ προκαταλήψεως καὶ νὰ ἀπαδεγοῦν

1. Πράξεις Ἀποστόλων, ιζ', 10.

2. Σταύρου Νικολαΐδου, Ὁ Παῦλος, σ. 11.

3. Πράξεις Ἀποστόλων, κ', 4.

4. Ἀνδρέου Μουστοξύδου, Delle cose Corciresi, Corfu 1848, σ. XI.

5. Πράξεις Ἀποστόλων, ιζ', 10-12.

ὅ,τι θὰ ἀπεδεικνύετο ὡς ἀληθές. Δὲν κατέχονται ὑπὸ τοῦ ἐκτυφλωτικοῦ φανατισμοῦ, παρεμποδίζοντος αὐτοὺς νὰ διακρίνουν τὴν ἀλήθειαν»¹. Ἦκουσαν εὐχαρίστως τὸν Ἅγιον Παῦλον καὶ τὸν ἄφησαν νὰ ἐκθέσῃ ἡσύχως τὰς ιδέας του εἰς τὴν συναγωγὴν, ὅχι μόνον τὸ Σάββατον ἀλλὰ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας «ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως».

Ζωηρὸν ἐνδιαφέρον καὶ περιέργεια κατεῖχε τοὺς κύκλους τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων, μάλιστα δὲ τῶν ἀριστοκρατικῶν τάξεων, διὰ τὴν νέαν διδασκαλίαν. Ἡρεύνων ὅλοι τὰς γραφὰς, χωρὶς φιλονικίας, ἀλλὰ μὲ μίαν εὐγένειαν πραγματικῶς ἀνωτέρων ἀνθρώπων. Ἐπίστευσαν πολλοὶ Ἑβραῖοι καὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες, πρῶτος δὲ μεταξὺ αὐτῶν ὁ Σώπατρος ἢ Σωσίπατρος, ὁ υἱὸς τοῦ Πύρρου.

Οὕτως ιδρύθη εἰς τὴν Βέροϊαν μία πολυάριθμος καὶ ζωντανὴ χριστιανικὴ κοινότης. Ἡ χαρὰ τῶν Ἀποστόλων μετ' ὀλίγας ἡμέρας μετεστράφη εἰς λύπην, διότι ἠναγκάσθησαν ἀπὸ τοὺς ταραχοποιούς τῆς Θεσσαλονίκης, οἱ ὁποῖοι κατέφθασαν ἐν τῷ μεταξὺ εἰς Βέροϊαν, νὰ ἐγκαταλείψουν αὐτὴν καὶ νὰ κατευθυνθοῦν πρὸς νότον, εἰς τὸ «δαϊμόνιον πτολίεθρον» τῆς Ἑλλάδος, τὰς Ἀθήνας.

Ὁ Ἅγιος Παῦλος ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Βέροϊαν ἀφ' ἧνων ὀπίσω του ἓνα κομμάτι τῆς καρδιᾶς του, τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον. Ἡ Βέροια τοῦ ἐχάρισεν ἓνα νέον συνεργάτην, τὸν Σώπατρον ἢ Σωσίπατρον², τὸν πρῶτον χριστιανὸν τῆς Βεροίας³, ὡς εἵπομεν ἀνωτέρω.

1. Π. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὰς Πράξεις, Ἀθήναι 1956, σ. 479.

2. J. Holzner, ἐνθ' ἀνωτ., σ. 197.

3. Δημ. Κανατσούλη, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς Μακεδονίαν καὶ οἱ πρῶτοι χριστιανοί, περιοδ. «Γρηγόριος Παλαμάς», τόμ. 50 (1967) 466.

2. ΣΩΠΑΤΡΟΣ *Η ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΣ, Ο ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Στηριζόμενοι εις τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ τὰ ὑπομνήματα τῶν διαφόρων ἐρμηνευτῶν καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν νεώτερα ἔργα, εἰς τὰ ὅποια γίνεται μνεία περὶ τοῦ Σωσιπάτρου ἢ Σωπάτρου, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν τὴν βιογραφίαν τοῦ Ἀγίου. Εἰς τὴν προσπάθειάν μας αὐτὴν ἔχομεν πολὺτιμον βοήθον τὰς Πράξεις τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου¹ καὶ τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν αὐτῶν².

Συναντῶμεν διὰ πρώτην φοράν τὸν Σώπατρον ἢ Σωσίπατρον εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων: «Συνείπετο δὲ αὐτῷ [τῷ Παύλῳ] ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος»³, καὶ κατόπιν εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολήν: «Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου»⁴.

Ἐκ τοῦ πρώτου χωρίου συνάγεται ὅτι ὁ Σώπατρος ἦτο Ἕλλην καὶ ἀνῆκεν εἰς εὐγενῆ οἶκον, διότι εἰς τὸ πρωτότυπον κείμενον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ὑπῆρχε (καὶ ὑπάρχει ἀκόμη εἰς πολλὰς ἐκδόσεις) τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του, ὅπως συνηθίζετο διὰ τοὺς Ἕλληνας: «Σώπατρος ὁ Πύρρου Βεροιαῖος»⁵.

Ὁ Π. Τρεμπέλας γράφει σχετικῶς: «Αὐθεντικὴ γραφὴ Σώπατρος Πύρρου Βεροιαῖος. Μόνος ἐν τῇ Κ.Δ. κατὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθος διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς ὀνομάζεται, ἵσως διότι ἀνῆκεν εἰς εὐγενῆ οἶκον»⁶. Δικαιολογῶν τὴν ἀποψιν αὐτὴν ὁ πολὺς Calmet⁷ γράφει: «Τὸ ὄνομα Πύρρος τοῦ πατρὸς [τοῦ Σω-

1. Ὁ Ἀνδρέας Μουστοξύδης πρῶτος ἀνεῦρεν αὐτὰς εἰς τὸν Παρισινὸν Κώδικα 1534 καὶ τὰς κατεχώρησεν εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐκδιδόμενα Κερκυραϊκά. Ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῶν Ἀγίων ὑπὸ τοῦ πολυμαθοῦς Ἀνδρέου Μαυρομματοῦ, καθηγητοῦ τῆς Ἱονίου Ἀκαδημίας, ἐν ἔτει 1850, λαβόντος αὐτὰς παρὰ τοῦ κλεινοῦ Ἀνδρέου Μουστοξύδου (βλ. *Ι. Ῥωμανοῦ*, περιοδ. «Κερκυραϊκά Χρονικά», 7 (1959) 376).

2. Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας τὴν «Ἀκολουθίαν τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου καὶ τῆς παρθενομάρτυρος Κερκύρας τῆς Βασιλίδος», ἔκδοσιν τοῦ Μητροπολίτου Κερκύρας Σεβαστιανοῦ Νικοκάβουρα, Κέρκυρα 1909.

3. Πράξ. Ἀποστ. κ', 4.

4. Ῥωμ. ιστ', 21.

5. Ὁρα Nestle Alend, *Novum Testamentum*, σελ. 362 καὶ *The New Testament in the Original Greek*, 1890, σελ. 294.

6. Π. Τρεμπέλας, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 540.

7. Αἰγ. Calmet, ὑπομνηματιστής καὶ σχολιαστής τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἐγραψε τὸ περίφημον ἔργον «*Commentaire littéraire sur (tous) les livres de l'Ancien et du Nouveau Testament*» (1707-1716). Ὁρα τόμ. 3, σελ. 476-477.

σιπάτρου] είχε προστεθῇ εἰς τὰ πρῶτα χρόνια ἀπὸ ὠρισμένους πιστούς, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζον τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σωπάτρου ἢ Σωσιπάτρου. Διότι, ἐὰν τὸ ὄνομα Πύρρος ἦτο ἀπὸ τὴν ἀρχήν, πῶς θὰ εὕρισκοντο σήμερον χειρόγραφα, τὰ ὅποια δὲν ἔχουν τὸ ὄνομα αὐτό; Καὶ εἶναι φυσικὸν εἰς τὸ κύριον ὄνομα νὰ προστεθῇ παρὰ νὰ ἀφαιρεθῇ [ἢ λέξις Πύρρος]».

Ὁ Σωσιπάτρος ἠκολούθησε τὸν Ἀπ. Παῦλον κατὰ τὴν τρίτην περιοδείαν του, ὅταν (προερχόμενος ἀπὸ τὴν Ἔφεσον) ἔφθασε τελικῶς εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἔμεινε τρεῖς μῆνας, ἐπιστρέψας πάλιν εἰς τὴν Μακεδονίαν (Πράξ. Ἀπ. κ', 4).

Ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων συνάγεται ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διῆλθεν ἐκ τῆς Μακεδονίας τουλάχιστον τρεῖς φορές. Κατ' αὐτάς τὰς διελεύσεις διῆλθε δύο φορές¹ ἀναμφισβητήτως, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τρεῖς, ἐκ Βεροίας, ὅποτε καὶ τὸν ἠκολούθησεν ὁ Σώπατρος²: «γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας, συνείπετο δὲ αὐτῷ [τῷ Παύλῳ] Σώπατρος Πύρρου Βεροιαῖος» (Πράξ. Ἀπ. κ', 3-4).

Μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τρίτης ἐπισκέψεως τοῦ Παύλου εἰς Βέροϊαν ἔμεσολάβησεν ἱκανὸς χρόνος (6 περίπου ἔτη), ὥστε ὁ Σώπατρος νὰ καταρτισθῇ πλήρως εἰς τὴν νέαν πίστιν, ὅποτε ἐκρίθη ἱκανὸς νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Ἀπόστολον εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ κατόπιν νὰ χειροτονηθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπίσκοπος Ἰκονίου, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐτοποθέτει εἰς τὰς ἰδρυομένας ἐκκλησίας ἐμπειροὺς μαθητάς του, οἱ ὅποιοι ἀκολουθοῦντες αὐτὸν ἀπέκτων τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα τοῦ Ποιμενάρχου.

Ἄλλας πληροφορίας διὰ τὸν Σώπατρον ἐκ τῆς Κ. Διαθήκης δὲν ἔχομεν, πλὴν ὅμως ἀναφέρεται τις μὲ τὸ ὄνομα Σωσιπάτρος εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν: «Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσιπάτρος οἱ συγγενεῖς μου» (Ρωμ. ιστ', 21). Ὁ Ἀπ. Παῦλος στέλλει χαιρετισμοὺς πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ρώμης καὶ ἐκ μέρους τοῦ συγγενοῦς του Σωσιπάτρου. Ποῖος ὅμως εἶναι αὐτός ὁ Σωσιπάτρος; Ὅπως ὅποτε θὰ ἦτο κάποιος σημαῖνον πρόσωπον, γνωστὸν διὰ τὴν ἱεραποστολικήν του δράσιν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀναφέρεται εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς Κ. Διαθήκης, κατέληξαν οἱ πλεῖστοι τῶν ὑπομνηματιστῶν καὶ συγγραφέων εἰς τὸ νὰ ταυτίσουν τὰ δύο ὀνόματα Σώπατρος καὶ Σωσιπάτρος, ἀποδίδοντες ταῦτα εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Ὁ Ὁριγένης³ ὑποθέτει ὅτι οὗτος ἦτο ὁ Βεροιαῖος Σώπατρος περὶ οὗ

1. Πράξ. Ἀπ. κ', 2: «Διελθὼν τὰ μέρη ἐκεῖνα», δηλ. τὰς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας εἶχεν ἰδρύσει, ἦτοι τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν Φιλίππων καὶ τῆς Βεροίας (ἐπισκέπτεται αὐτάς διὰ δευτέραν φοράν).

2. Γ. Χ. Χιονίδης, Ἱστορία τῆς Βεροίας, τόμ. 1^{ος}, Βέροια 1960, σελ. 180. II. Τριμπέλα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 541.

3. Εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν του (γ', 10).

αί Πράξεις (κ', 4), ἐνῶ ὁ Π. Τρεμπέλας γράφει: «Φαίνεται νὰ εἶναι ὁ ἐν Πράξ. κ', 4 Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος»¹.

Οἱ Ἑρν. Ρενάν², Calmet³, Art. Peake⁴, Μεθόδιος Κοντοστόγιανος⁵, ὁ Συναξαριστής τοῦ Ἀγίου Σωσιπάτρου τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας⁶, Σπ. Παπαγεωργίου⁷, Δ. Κανατσούλης⁸, Στ. Νικολαΐδης⁹ καὶ Γ. Χ. Χιονίδης¹⁰ ταυτίζουν τὰ δύο ὀνόματα καὶ δέχονται ὅτι πρόκειται δι' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐνισχύεται ἐκ τοῦ ὅτι «ὁ τύπος Σω(σί)πατρος δὲν παρουσιάζει πολὺ μεγάλην διαφορὰν ἀπὸ τὸν τύπον Σώπατρος»¹¹.

Ἄλλη μαρτυρία, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Σωσίπατρος εἶναι ὁ Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος, εἶναι ὅτι Σωσίπατρος τις ἀναφέρεται μετὰ τὸν Ἰάσωνα τὸν Θεσσαλονικέα· δεδομένου ὅτι αἱ δύο πόλεις Θεσσαλονίκη καὶ Βέροια εὐρίσκονται εἰς μικρὰν σχετικῶς ἀπόστασιν ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην, εἶναι περισσότερον πιθανὴ μία γνωριμία μεταξὺ των καὶ ἴσως διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦσαν ἀμφότεροι Μακεδόνες ἀναφέρονται μαζί, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὁ Γάιος καὶ ὁ Ἀρίσταρχος¹².

1. Π. Τρεμπέλας, Ὑπόμνημα εἰς τὰς Ἐπιστολάς τῆς Κ. Διαθήκης, τόμ. 1ος, Ἀθῆναι 1956, σελ. 225.

2. Ἑρν. Ρενάν, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, μετ. Βουτσινᾶ, τόμ. 1ος, Ἀθῆναι 1923, σελ. 175.

3. Ἀγγ. Calmet, Commentaire litteraire sur (tous) les livres de l'Ancien et du Nouveau Testament, τόμ. 3ος, σελ. 476-477, καὶ τόμ. 4ος, σελ. 298-299 (1707-1716): «Ὁ Σώπατρος καὶ ὁ Σωσίπατρος ἀναφέρονται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον». «Πιστεύομεν ὅτι ὁ Σώπατρος αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος Παῦλος ἀποκαλεῖ συγγενὴ του, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Ρωμαίους, καὶ εἶναι ἀπὸ τὴν Βέροιαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε κηρύξει ὁ ἅγιος Παῦλος». Καὶ εἰς ἄλλο σημείουν: «Ὁ Σωσίπατρος ἀπὸ τὴν Βέροιαν. Τὸν εὐρίσκομεν ἐπίσης καὶ μετὰ τὸ ὄνομα Σώπατρος».

4. Peake's Commentary on the Bible, T.C.Q.E.C., Jack Ltd, 1920, σελ. 830: «The third almost certainly the Sopater of Beroea», «ὁ τρίτος, δηλ. ὁ Σωσίπατρος τὸν ὁποῖον ἀναφέρει προηγουμένως, εἶναι σχεδὸν σίγουρα ὁ Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος».

5. Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια, τόμ. 6ος, σελ. 686, εἰς λέξιν Ἰάσων. Πρβλ. Ἀθ. Σακελλαρίου, Λεξικὸν Ἑλληνικόν, Ἀθῆναι 1887, εἰς λέξιν.

6. Σπ. Κανταρῶν, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας, τεύχη 1ον-2ον, σελ. 10-11.

7. Σπ. Παπαγεωργίου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας, ἐφημ. «Φῶς Κερκύρας», ἀριθ. φύλλου 119, σελ. 3.

8. Δ. Κανατσούλης, Μακεδονικὴ Προσωπογραφία, Θεσσαλονίκη 1955, ἀριθ. 1330: «Σωσίπατρος τις μνημονεύεται ὑπὸ Ἀπ. Παύλου ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ (ιστ', 21) καὶ χαρακτηρίζεται ὑπ' αὐτοῦ ὡς συγγενὴς του, τ.ἑ. Ἰουδαῖος. Ἐπειδὴ μετ' αὐτοῦ ἀναφέρεται καὶ Ἰάσων τις, ἐπίσης συγγενὴς (Ἰουδαῖος), ὅστις ταυτίζεται μετὰ τὸν Ἰάσωνα τὸν Θεσσαλονικέα, εἰκάζεται ὅτι ὁ Σωσίπατρος τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς καὶ ὁ Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος, τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον».

9. Στ. Νικολαΐδης, Ὁ Παῦλος, Ἀθῆναι, σελ. 120.

10. Γ. Χ. Χιονίδης, Σύντομη ἱστορία τοῦ χριστιανισμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Βεροίας. Βέροια 1961, σελ. 15 καὶ τοῦ ἰδίου, Ἱστορία τῆς Βεροίας, τόμ. 1ος, σελ. 181.

11. Γ. Χ. Χιονίδης, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 181.

12. Πράξ. ιθ', 29 «Γάιος καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας».

Ἡ ἄποψις αὐτὴ ἐνισχύεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ μίαν πολύτιμον πληροφορίαν τῶν Πράξεων τῶν Ἀγίων, καθ' ἣν ὁ Παῦλος ἐμύησεν εἰς τὴν διδασκαλίαν του πρῶτον τὸν Ἰάσωνα καὶ ἔπειτα τὸν Σωσίπατρον. «Καὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας πανταχοῦ κατασπεύρων [ὁ Ἀπ. Παῦλος] καὶ τὸν διάβολον ὑπερορίζων τῆς οἰκουμένης, ὥστε μηδένα τόπον καταλιπεῖν τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ ἀνεπίβατον, καὶ τῇ Θεσσαλονικέων ἐπέστη πόλει ἐν ἣ τὰς μυστικὰς τῆς διδασκαλίας ἐξαπλώσας σαγήνας πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων ζωγρεῖ τὸν Ἰάσωνα, καὶ μετὰ τοῦτον Σωσίπατρον»¹.

Οὕτω δικαιολογεῖται διατί πολλαὶ ἐκδόσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης ἢ μεταφράσεις ἀντὶ τοῦ ὀνόματος Σώπατρος ἔχουν Σωσίπατρος ἢ καὶ τὸ ἀντίθετον².

Ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν συνάγεται ὅτι ὁ Σώπατρος (Πράξ. Ἀπ. κ', 4) καὶ ὁ Σωσίπατρος (Ρωμ. ιστ', 21) εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἦτοι ὁ εὐγενὴς Βεροιαῖος, Ἕλληνας, υἱὸς τοῦ Πύρρου, καὶ μαθητὴς τοῦ Παύλου, Σώπατρος.

1. Ἀνθρ. Μουστοξύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σ. XI.

2. Κ. Διαθήκη. Κείμενον-μετάφρασις, ἐξετυπώθη παρὰ Τιλίγγου καὶ Οὔγου τῆς Χελσέας, Λονδῖνον 1819, σελ. 597. Κ. Διαθήκη: Ὑπὸ τὰ στοιχεῖα M. B. 13 (15) (πρ. 20, 4) 1927 καὶ NS (28) σελ. 401, Λονδῖνον 1829, εὐρίσκονται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην Κοζάνης. Κ. Διαθήκη: Μετάφρασις, Ἀμερικανικὴ Ἱερογραφικὴ Ἑταιρεία, Ν. Ὑόρκη 1836, σελ. 202.

3. ΙΑΣΩΝ ΚΑΙ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΣ ἢ ΣΩΠΑΤΡΟΣ, ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΚΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΤΑΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑΝ

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι, ἐνῶ διὰ τὸν Σώπατρον δὲν ἔχομεν ἄλλας πληρο-
φορίας, διὰ τὸν Σωσίπατρον γνωρίζομεν πολλὰ ἐκ τῶν πολυτίμων Πράξεων τῶν
Ἀγίων καὶ ἐκ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν ἀκολουθίας, ὡς καὶ ἐκ τῶν μελετῶν διαφόρων
Κερκυραίων συγγραφέων.

Ὁ Σωσίπατρος ἢ Σώπατρος ὁ Βεροιεὺς, καὶ Ἰάσων¹ ὁ Θεσσαλονικεὺς,
τοῦ μακαρίου Παύλου ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι γνήσιοι μαθηταί, ἀναδεικνύονται φω-
στῆρες ἀειλαμπεῖς, καὶ βίον ἀνεπίληπτον ἔχοντες, ὁ μὲν πρῶτος ἐχειροτονήθη
ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐπίσκοπος εἰς τὸ Ἰκόνιον τῆς Μ. Ἀσίας, ὁ δὲ
δεύτερος ἐπίσκοπος τῆς Ταρσοῦ².

Οὗτοι λοιπὸν οἱ θεῖοι καὶ πανάριστοι ἄνδρες «πᾶσαν τὴν ἀνατολὴν τὸ κατ'
ἀρχὰς ταῖς ἱεραρχικαῖς μυσταγωγίαις, τῷ τοῦ θεοῦ κηρύγματος φωτὶ καταυ-
γάζαντες» καὶ σπερεώσαντες τὰς ὑπ' αὐτῶν ἐκκλησίας, ζήλου πνέοντες θεϊκοῦ,
μετέβησαν εἰς Κέρκυραν καὶ τὸν τροπαιοφόρον Σταυρὸν τοῦ Σωτήρος περιά-

1. Ὁ Ἰάσων εἶναι Θεσσαλονικεὺς, εἶναι δηλ. ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀναφέρουν αἱ Πράξεις
τῶν Ἀποστόλων (Πράξ. ιζ', 5) ὡς φιλοξενήσαντα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σί-
λαν. Βλ. Ἰωάννου Ρωμανοῦ, Ἱστορικά ἔργα, «Κερκυραϊκὰ Χρονικά», 7 (1959) 376. Α. Μου-
στοζύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XX, Σπ. Κατσαροῦ, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας, τεύχη
1-2, σελ. 10. Περιοδικὸν «Οἱ Ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος», ἀριθ. φύλλου 6-7, ἔτος Δ'
(1937), Κέρκυρα, σελ. 44. Peake's Commentary on the Bible, σελ. 830. Ἀρχ. Ἐφημερίς,
περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Α.Ε., 1934-1935. σελ. 38, Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἑρμηνεῖαι
εἰς τὰς ΙΔ' Ἐπιστολάς τοῦ Παύλου, τόμ. 1ος, 1819, σελ. 190. Σπ. Κ. Παπαγεωργίου, Ἱστο-
ρία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας, δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν ἐφημ. «Φῶς τῆς Κερκύρας», ἀριθ.
φύλλου 119. «Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον» τοῦ Παμμακεδονικοῦ Συλλόγου, 1912, σελ. 22.

Ἐσφαλμένως ἡρμηνεύθη ὑπὸ τινων ὅτι ὁ Ἰάσων ἦτο Ταρσεύς. Ὁ συντάξας τὴν βιογρα-
φίαν τοῦ Ἀγίου ἀναφέρει ὅτι: «Ἰάσων τὴν τῆς Ταρσοῦ περιφανῆ μητρόπολιν κυβερνᾷν ἐμπε-
πίστευτο παρὰ Παύλου ὡς οἰκείαν πατρίδα». Τὸ «οἰκείαν πατρίδα» δὲν λέγεται διὰ τὸν Ἰά-
σωνα, ἀλλὰ διὰ τὸν Παῦλον, διότι οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ταρσὸν καὶ τὴν Μητρόπολιν τῆς
πατρίδος του τὴν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν Ἰάσωνα ὅρα Σπύρου Κατσαροῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 10.
Εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀγίων, σελ. XI, διαβάζομεν: «ἦν δὲ τῷ γένει Θεσσαλονικεὺς καὶ τῇ
Θεσσαλονικίαν ἐπέστη πόλει ἐν ἧ... ζῶγρεῖ τὸν Ἰάσωνα, καὶ μετὰ τούτων τὸν Σωσίπατρον».

2. Τὸ ὅτι ἐχειροτονήθησαν ἐπίσκοποι ἐπιβεβαιώνει τὸ γεγονός ὅτι ἦσαν συνεργάται καὶ
μαθηταὶ τοῦ Παύλου. Πράγματι οὗτος ἐτοποθέτει εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυομένας ἐκκλησίας
μαθητάς του, οἱ ὅποιοι ἀκολουθοῦντες αὐτὸν ἀπέκτιν τὴν ἀπαιτουμένην πίστιν καὶ ἱκανό-
τητα τοῦ ποιμενάρχου· βλ. Γ. Χ. Χιονίδη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 182 καὶ 211.

γοντες, ἀνὰ τὴν νῆσον αὐτὴν, ἐδίδασκον τὴν νέαν πίστιν, μὲ σκοπὸν νὰ προσηλυτίσουν τοὺς Κερκυραίους εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἑσταυρωμένου.

Ἡ μετὰ βασις των εἰς Κέρκυραν τοποθετεῖται χρονολογικῶς μετὰ τῶν ἐτῶν 68-70 μ.Χ.¹, ὅταν διοικητὴς τῆς νήσου ἦτο ὁ Κερκυλλῖνος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀνδρέας Μάρμορας² γράφει: «Ὑπερήφανος καὶ σκληρὸς ἀνὴρ, τοσοῦτον δὲ θερμὸς θιασώτης τῆς εἰδωλολατρίας, ὥστε καὶ αὐτὸς ὑπὲρ αὐτῆς ἐθυσιάσθη».

Οἱ Κερκυραῖοι, κεφαλὴν ἔχοντες τὴν Ρώμην, ἡ ὁποία ἐφέρετο εἰς βάραθρα ἀπωλείας ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τριάκοντα χιλιάδων θεῶν³, ἔζων ὑπὸ τὸ κράτος τῶν εἰδώλων. Ἐκτὸς τοῦ Βάκχου, τοῦ Ἰαννοῦ, τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ Διός, τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἄλλων ψυχοφθόρων ἰνδαλμάτων, ἐλάτρευον τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει ἀντικείμενον τοσαύτης λατρείας, ὥστε εἰς αὐτὸν ἀπεδίδετο ἀπεριόριστος ἰσχύς καὶ πάντες ἐθεώρουν αὐτὸν μέγαν καὶ θαυματουργόν.

Οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἐπίστευον εἶχον ὅλας τὰς ἀτελείας, τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ἐφαντάζοντο δηλ. νὰ φιλονεικοῦν μετὰ τῶν, νὰ ἐξαπατοῦν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, νὰ μισοῦν καὶ νὰ καταδιώκουν ἢ νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ προστατεύουν τοὺς ἀνθρώπους, ἡ λατρεία δηλ. πρὸς τοὺς θεοὺς ἦτο καθαρῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὕλική.

Ἀνάλογος πρὸς τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας ἦτο καὶ ἡ ἠθικὴ κατάστασις αὐτῶν. Καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλως, ἀφοῦ ὡς παραδείγματα εἰς τὴν ζωὴν των εἶχον τὸν βίον τῶν θεῶν των.

Ἀλλὰ «ὁ λαὸς ὁ κατήμενος ἐν σκοτίᾳ φῶς εἶδε μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς». Ἡ Θεία Πρόνοια, ἡ ὁποία ἀτενίζει πάντοτε εὐμενῶς πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἐπεμψεν εἰς Κέρκυραν τὸν Ἰάσωνα καὶ τὸν Σωσίπατρον ἢ Σώπατρον.

Οὗτοι, ὡς γνήσια τέκνα τοῦ μακαρίου Παύλου καὶ ὁπαδοὶ τοῦ «φωτὸς τοῦ κόσμου», διέδωσαν τὰς ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς αὐτὴν, διαλύοντες οὕτω τὰ σκότῃ τῆς ἁμαρτίας καὶ ὀδηγοῦντες εἰς ἐπιστροφὴν ἐκ τῆς πλάνης τῆς εἰδωλολατρίας τοὺς κατοίκους της, «τῶν εἰδώλων καθαιρέται γενόμενοι».

Μὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ παράδειγμά των ἤρχισαν νὰ προσελκύουν εἰς Χριστὸν ἀπείστους εἰδωλολάτρας, ἀσήμους καὶ ἐπιφανεῖς, ἀγραμμάτους καὶ πεπαιδευμένους, ἀπὸ τῶν ἀγρίων ληστῶν καὶ τῶν δημίων μέχρι τῶν ἀθῶων καὶ

1. Ἀρχ. Μεθοδίου Κοντοστόπουλου, Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας Ἀρσένιος, Ἀθήναι 1923, σελ. 32, σημ. 2. Κ. Κυριάκη, Ὁδηγὸς νήσου Κερκύρας, σελ. 148: «εἰτα ἐπιδημοῦσιν εἰς Κέρκυραν, 70 ἔτη μετὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος Ἀνάληψιν». Σπ. Κατσαροῦ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 19. Οἱ Π. Β. Ρούσος, Γ. Χ. Χιονίδης, Ἀνδρ. Μουστοζύδης, ὁ Συναξαριστὴς καὶ ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων ἀναφέρουν ὅτι οἱ Ἅγιοι ἦλθον εἰς Κέρκυραν, ὅταν διοικητὴς αὐτῆς ἦτο ὁ Ρωμαῖος Κερκυλλῖνος, ὁ ὁποῖος ἔζησε κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους, ἦτοι κατὰ τὸν 1ον αἰῶνα μ.Χ.

2. Ἀνδρ. Μάρμορας, Ἱστορία τῆς νήσου Κερκύρας, Κέρκυρα 1902, σελ. 139.

3. Ὁ Ἀνδρέας Μάρμορας, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 119, ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἰσίδωρος ἠρίθμησε τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τὸ θεῖον Ἄστυ τοὺς ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος.

ἀκάκων παρθένων, ἐν αἷς καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ εἰδωλολάτρου διοικητοῦ τῆς νήσου, Κερκυλλίνου, τὴν Ἀγίαν Παρθενομάρτυρα Κερκύραν»¹.

Ἡ εἰδωλολατρία ὑποχωρεῖ, οἱ ἐχθροὶ καταπίπτουν καὶ ἐξαφανίζονται ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου, οἱ δὲ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, «θεοφθόγγοι τοῦ πνεύματος σάλπιγγες», στερρῶς ἐχόμενοι τῆς πίστεως εἰς Χριστόν, καὶ ἐνίκησαν καὶ ἐθριάμβευσαν καὶ ἔστησαν τρόπαιον νίκης, οὕτω δὲ ἐθεμελίωσαν τὸν Χριστιανισμόν εἰς Κέρκυραν.

1. Περιοδ. «Οἱ Ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος», Κέρκυρα, 2 Μαΐου 1937, ἀριθ. φύλλου 6-7, σελ. 45.

4. ΔΙΩΓΜΟΙ - ΑΠΟΛΟΓΙΑ - ΦΥΛΑΚΙΣΙΣ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ

Εἰς τὸ θεάρεστον ἔργον των ὁ Ἰάσων καὶ ὁ Σωσίπατρος, οἱ θεμελιωταὶ τῆς νέας θρησκείας τοῦ Ναζωραίου εἰς Κέρκυραν, δὲν ἦτο δυνατόν, εἰ μὴ νὰ συναντήσουν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐμπόδια καὶ δυσκολίας παρὰ τοῦ αἰωνίου ἐχθροῦ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ φωτός, παρὰ τοῦ ἄρχοντος τῆς ἀμαρτίας, τοῦ Διαβόλου δηλ., ὁ ὁποῖος διὰ τῶν ὀργάνων του, τῶν εἰδωλολατρῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ ἀπίστου ὄχλου, προσεπάθησε παντοιοτρόπως νὰ ἀνατρέψῃ τὰς προσπάθειάς τῶν θείων τούτων τῆς πίστεώς μας διδασκάλων.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις καὶ αἱ Πράξεις τῶν Ἀγίων μᾶς πληροφοροῦν ὅτι, ὅταν οὗτοι ἦλθον εἰς Κέρκυραν, ἔκτισαν ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη ἓνα ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου¹ καὶ «ἐν αὐτῷ ἐκήρυττον τὴν Θεῖαν διδασκαλίαν καὶ ἐχειραγῶνουν πολλοὺς τῶν Κερκυραίων εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν»².

Μίαν νύκτα, ἐνῶ προσηύχοντο ὁ Ἰάσων καὶ ὁ Σωσίπατρος καὶ παρέτεινον τὴν ἱκεσίαν των ἐπὶ πολὺ, ἦλθον ὀλίγοι Κερκυραῖοι καὶ ἐζήτησαν νὰ μάθουν «τίς ἡ καινὴ αὕτη διδαχὴ καὶ τίς ἡ πίστις ὑμῶν καὶ ἡ προσδοκία». Ὁ Σωσίπατρος εὗρε τὴν εὐκαιρίαν καὶ εἶπεν: «ὦ ἄνδρες καὶ γὰρ ἂ διδάσκομεν, θεοῦ ἀληθινοῦ μυστηρία εἰσιν καὶ ἡ πίστις ἦν κηρύσσομεν, ἀληθὲς ὑπάρχει καὶ ἄμωμος», καὶ ὑπεδείκνυνον αὐτοῖς τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Καὶ συνέχισεν: «Ἡ πίστις ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν, οὐ δι' ἀποδείξεων λόγων, ὡς ὑμῖν δοκεῖ, διαγιγνώσκεται, δι' ἐνεργείας δὲ μᾶλλον φανερᾶς καὶ ἐναργοῦς. Πρεσβυτέρα γάρ ἐστιν ἡ δι' ἐνεργείας πίστις ἢ διὰ λόγων ἀπόδειξις καὶ οἷς ἡ διὰ πίστεως ἐνέργεια πάρεστιν, τούτοις περιττὴ ἡ διὰ λόγων ἀπόδειξις».

Ἐκ τοῦ κειμένου τῶν Πράξεων φαίνεται ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν Ἱεραποστόλων συνεχίσθη καὶ ἄλλας ἡμέρας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ πιστεύσουν καὶ νὰ βα-

1. Ἁγ. Μονστοξόδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XI, Σπ. Κατσαροῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 11, Π. Χιώτου, Ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα, τόμ. 6ος, Ζάκυνθος 1888, σελ. 2. Τὸ ὅτι ἔκτισαν ναὸν ἀναφέρεται σχεδὸν ἐξ ὧν ὅσοι ἠσχολήθησαν μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας. Μᾶλλον ὅμως πρόκειται, ὅχι περὶ ναοῦ, ἀλλὰ περὶ οἴκου τινὸς τῶν Χριστιανῶν, ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιετο διὰ νὰ γίνεταί ἡ Θεία εὐχαριστία ἢ ἡ κατηχητικὴ διδασκαλία περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦτο διότι κατὰ τὸν πρῶτον μ.Χ. αἰῶνα δὲ ἦτο δυνατόν νὰ κτισθοῦν ναοὶ χριστιανικοὶ καὶ μάλιστα εἰς περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ χριστιανοὶ ἐδιώκοντο. Βλ. Μεθ. Κορνοστάου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 32, σημ. 3 καὶ Σπύρου Κατσαροῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 11-12.

2. Ι. Ρωμανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 377.

πτισθοῦν πολλοὶ ἐκ τῶν Κερκυραίων «καὶ καθ' ἐκάστην προσετίθεντο τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν».

Ὁ Ἀνδρέας Μάρμορας γράφει ὅτι οἱ Κερκυραῖοι, οἱ ὅποιοι ἐπεσκέφθησαν τὴν νύκτα τοὺς ἱεραποστόλους, ἤλθον μὲ σκοπὸν νὰ κλέψουν ἐκ τῆς ἐκκλησίας, διότι ἐθεώρουν αὐτοὺς πλουσίους καὶ συνεχίζει: «Ἡ νύξ ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτοὺς τὸ φῶς τῆς πίστεως, ἀνεζήτησαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν κεκρυμμένον θησαυρὸν καὶ ἀνεκάλυψαν πολυβαθεὶς καὶ ἀνεξάντλητον μεταλλεῖον»¹ πνευματικοῦ πλούτου.

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀγίων καὶ ὁ Ἀνδρέας Μάρμορας συμφωνοῦν εἰς τὸ ὅτι οἱ βραδυνοὶ ἐπισκέπται τῶν ἱεραποστόλων, καθὼς καὶ ἄλλοι ἐπίστευσαν εἰς τὸ κήρυγμά των. Ὁρισμένοι ὅμως ἐξ αὐτῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ἐπίστευσαν, ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν τὰ γεγονότα εἰς τὸν Κερκυλλῖνον, τὸν ἄρχοντα τῆς Κερκύρας, ὁ ὁποῖος τόσον ἐθύμωσεν, ὥστε διέταξε τὴν ἄμεσον σύλληψιν τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἀπόλλωνος. Κατ' ἀρχὴν προσεπάθησε μὲ ἀπειλὰς, ὕστερα μὲ κολακευτικούς λόγους, νὰ πείσῃ τοὺς Ἀποστόλους νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς ἀνυπάρχτους θεοὺς των, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχε τὸ ποθοῦμενον. Εἰς τὰς ἐν λόγω Πράξεις διασώζεται ὁ ἐξῆς διάλογος μεταξὺ ἱεραποστόλων καὶ Κερκυλλίνου:

—Κερκυλλῖνος: Λέγετέ μοι, πόθεν ἐστὲ καὶ τίς ὁ διδάξας ὑμᾶς τὰς καινὰς ταύτας διδασκαλίας, καὶ ἐναντίας τῶν Πατρῶν ἐθνῶν, καὶ σπεύδετε τὰς τῶν μεγίστων Θεῶν κωλύειν θυσίας καὶ τὴν τοῦ ἐσταυρωμένου μεγαλύνειν λατρείαν;

—Ἱεραπόστολοι: Τὸ μὲν ὅθεν ἐσμέν λέγειν, οὐκ ἀναγκαῖον, μαθηταὶ δὲ γεγονάμεν τῶν Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἰδοὺ εὐαγγελιζόμεθα πᾶσιν ἀνθρώποις, ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων καὶ ψευδωνύμων Θεῶν, ἀποσπᾶν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ Θεὸν ζῶντα, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.

—Κερκυλλῖνος: Πείσθητέ μοι καὶ ἀρνησάμενοι Χριστὸν ἐκεῖνον, ὃν λέγετε, θύσατε τοῖς θεοῖς, οἷς πᾶσα ἡ οἰκουμένη θύει καὶ ζήσετε ἐντίμως ἡ ψυχὴ ὑμῶν. Εἰ δὲ μή, γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι πειρασθήσεσθε βασιάνων, ὢν οὔτε ἐν ἄλλοις ἡκούσατε ἢ ἐωράκατε καὶ τὰ σώματα ὑμῶν τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς πετεινοῖς προθήσω βοράν.

—Ἱεραπόστολοι: Ἀκουσον, ὦ βασιλεῦ, τῶν μὲν σωμάτων ἡμῶν ἐξουσίαν ἔχεις ὡς βούλεις, τιμῶρει αὐτά, μάστιζε, καίτε πυρὶ, θαλάσῃ ρίπτει, καὶ εἴτε ἄλλο τῶν ἀνθρώπων ἐπινενόηταί σοι κολαστηρίων τῶν δὲ ψυχῶν, οὐκ ἔχεις, Θεὸς γὰρ μόνος ἔχει τὴν ἐξουσίαν ὁ κρατῶν πάσης πνοῆς.

Ὁ Κερκυλλῖνος δὲν ὑπεχώρησεν, ἐπέμενε καὶ ἐπειδὴ τοὺς ἐπέεζε νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς ἀνυπάρχτους θεοὺς, ὁ Σωσίπατρος μετὰ παρρησίας εἶπεν: «Ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας, υἱὲ διαβόλου, οὐκ αἰσχύνει θεοὺς ὀνομάζων

1. Ἀνδρ. Μάρμορα, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 120.

τοὺς τὰ τῆς αἰσχύνῃς ἔργα δεδρακότας; Τί γάρ ἐν αὐτοῖς Θεόπητος ἄξιον ἔργον εἶδες, ἢ ἤκουσας; Οὐχὶ μέθαι καὶ ἀσέλγειαι, καὶ τέκνων καταπόσεις, γοητεῖαι τε καὶ παιδοφθοραὶ τὰ ἐκείνων σεμνολογήματα;»¹. Ὁ Κερκυλλῖνος ἐφώναξεν, ἠπέλυσεν ὅτι θὰ σβήσῃ τὴν πίστιν των ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη. Δὲν ἦτο δυνατόν ποτὲ ἡ δύναμις τῆς γῆς νὰ σβήσῃ τὸ φῶς τοῦ Οὐρανοῦ. Ὡρθώθη τὸ ξίφος τοῦ ἀρχοντος, ἀλλὰ ἡ πίστις τῶν ἱεραποστόλων ἔμεινε ζωντανή, ἀλύγιστος, φωτεινή. Τὸ φρόνημά των ἔμεινεν ἀκλόνητον. Τότε διέταξε νὰ ραντίσουν τὰ σώματα τῶν ἱεραποστόλων μὲ βραστὸν ἔλαιον. Φρικτὸν τὸ θέαμα! Τὸ ἀντίκρουσμά των ἐπροκάλει ρῆγος. Καὶ οἱ ἥρωες αὐτοὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, χωρὶς πάθος, χωρὶς καμμίαν διάθεσιν μίσους πρὸς τοὺς βασανιστάς των, μὲ ἐκπληκτικὴν καρτερίαν καὶ θαυμαστὸν ψυχικὸν μεγαλεῖον, ἐπροχώρουν πρὸς τὴν φυλακὴν.

Τὸ χειρόγραφον τῆς Βιβλιοθήκῃς τῶν Παρισίων (1534) ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου ἐνεκλείσθησαν οἱ ἱεραπόστολοι, ἦσαν φυλακισμένοι ἐπτὰ λησταί, οἱ Σατορνῖνος, Ἰακίσχολος, Φαυστῖνος, Ἰανουάριος, Μαρσάλιος, Εὐφράσιος καὶ Μάμμιος. Τὴν ὥραν κατὰ τὴν ὁποίαν εἰσήρχοντο εἰς τὰς φυλακάς, «ὥράθησαν ἰστάμενοι ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς των ἄγγελου». Ἐκθαμβοὶ τότε οἱ λησταὶ ἀπὸ τὸ ὄραμα τοῦτο, ἠρώτησαν διατί συνωδεύοντο ὑπὸ ἐπουρανίων πνευμάτων.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ λαβόντες ὡς ἀφορμὴν οἱ δύο ἱεραπόστολοι εἶπον: «Διατί σεῖς, οἵτινες βλέπετε τοὺς ἀγγέλους, ἐξακολουθεῖτε λατρεύοντες τοὺς διαβόλους καὶ δὲν ἀναζητεῖτε τὸν ἀληθινὸν θεόν, ὃν ἡμεῖς πιστεύομεν; Εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ ἡμέτερος Θεός, ὅστις ἐγεννήθη πτωχός, ἵνα πλουτίσῃ ἡμᾶς διὰ τῆς Θείας Χάριτος, ὅστις ἀπέθανε μετὰ τῶν ληστῶν, διὰ νὰ κερδίσῃ τὰς ψυχὰς των. Τέκνα, ἐὰν εἰς τοῦτον πιστεύσητε, αἱ ἀλύσεις ὑμῶν μεταβληθήσονται εἰς στεφάνους, ἡ εἰρκτὴ εἰς Βασιλείαν»². Οἱ ἐπτὰ λησταὶ τότε ἐξ ἐνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν: «Πιστεύομεν, κύριοι, ὅτι μέγας ἐστὶν ὁ Θεὸς ὑμῶν, καὶ ἐγνωμεν ἀληθῶς, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ τινὶ βοήθεια καὶ σωτηρία, εἰμὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ»³. Ἀκόμῃ ἡ αὐτὴ πηγὴ ἀναφέρει ὅτι ἐπίστευσε καὶ ὁ δεσμοφύλαξ τούτων, Ἀντώνιος, ὁ ὁποῖος ἐμαρτύρησε διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Ὁ Κερκυλλῖνος πληροφορηθεὶς τὰ γενόμενα ἐν τῇ φυλακῇ διέταξε νὰ τοὺς βασανίσουν. Πράγματι τοὺς ἔρριψαν εἰς σιδερένιους λέβητας, γεμάτους μὲ βραστὴν πίσσαν καὶ ζέον ἔλαιον· «καὶ ὀρύξαντες βόθυνον καὶ στήσαντες λέβητας, ἐμβαλόντες τε πίσσαν καὶ ἔλαιον, καὶ κηρὸν ἐν αὐτοῖς προσμίξαντες, καὶ ὑψάψαντες πῦρ, ἐχάλων τοὺς ἁγίους ἐν τῷ βράσματι τῶν λεβήτων». Τὰ βασανιστήρια τῶν ἐπτὰ ληστῶν ἔτυχε νὰ παρακολουθήσῃ καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Κερκυλλῖ-

1. Ἀνθρ. Μονστοξύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XI-XII. Πρβλ. Μεθοδίου Κοντοστόνου, Οἱ δύο τάφοι, Κέρκυρα 1950, σελ. 144.

2. Ἀνθρ. Μάρμορα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 122.

3. Ἀνθρ. Μονστοξύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XII.

νου, Κερκύρα, ἔκ τινος παραθύρου τοῦ ἀνακτόρου, καὶ ἰδοῦσα μὲ πόσῃν ὑπομονῇ τὰ ὑπέμενον¹, ἐφώνασε μὲ ὅλην τῇ δυνάμει: «Καὶ ἐγὼ εἶμαι χριστιανὴ καὶ γίνομαι ἀπὸ σήμερον νύμφη τοῦ Χριστοῦ».

Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ τῆς Κερκύρας διώκονται, βασανίζονται, φονεύονται, ἀλλὰ τὸ τίμιον αἷμα των ποτίζει τὸ δένδρον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἐξαπλώνεται, ἡ πίστις θεμελιούται καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς θριαμβεύει, ἐνῶ οἱ ἐχθροὶ τῆς συντρίβονται. Αὕτῃ εἶναι ἡ θαυμαστὴ δύναμις τοῦ Εὐαγγελίου.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κερκυλλίνου ἐξελέγη παρὰ τῆς γερουσίας τῆς Κερκύρας νέος διοικητής, ὁ Δατιανός, ὁ ὅποιος κατ' ἀρχὰς ὑπῆρξεν, ὡς καὶ ὁ προκάτοχος αὐτοῦ, ἀμείλικτος διώκτης τῶν χριστιανῶν, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος ἡσπασθῇ καὶ αὐτὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν.

Ὁ νέος ἄρχων μόλις ἔμαθε διὰ τὴν δρᾶσιν καὶ τὰ θαύματα τῶν δύο ἱεροποστόλων — οἱ ὅποιοι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἀφεθῇ ἐλεύθεροι καὶ ἐκήρυττον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν — διέταξε τὴν βιαίαν προσαγωγὴν των ἐνώπιόν του καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς: «Εἵπατέ μοι, πόθεν ὑμῖν τοσαύτης θρασύτητος καὶ τόλμης ἐγγινομένης, τοιαῦτα διδάσκετε καὶ τολμᾶτε... ἀκούω γὰρ παρὰ πολλῶν τὰ καθ' ὑμᾶς καὶ ὡς ἐνάντια τῶν ἀρχαίων ἐθῶν... τὰς ματαίας οὖν καὶ ἀσφαεῖς ταύτας βαττολογίας ἑάσαντες, πείσθητέ μοι, καὶ θύσατε τοῖς θεοῖς. Εἰ δὲ ἀπαγορεύετε τοῦτο, ἀναγκάσαι με ἔχετε βασάνοις ὑμᾶς ἀναλῶσαι πικραῖς». Εἰς αὐτὰς τὰς νέας ἀπειλὰς τοῦ Δατιανοῦ, οἱ ἱεραπόστολοι ἀπήντησαν: «Ὁ βούλει ποιεῖν, ποιεῖ· ἡμεῖς γὰρ εἰδώλοισιν νεκροῖς οὐ προσκυνούμεν, ἀλλὰ Χριστῷ τῷ μονογενεῖ υἱῷ τοῦ Θεοῦ...»².

Διώξεις καὶ ἐμπαίγμοι, φυλακίσεις καὶ μαρτύρια καὶ τόσαι ἄλλαι πιέσεις, ὅσας ἡ μαρτία τῶν διωκτῶν ἐφεύρισκεν, ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν ἐναντίον των, αὐτοὶ ὅμως, πιστοὶ ἐμμένοντες εἰς τὴν ἀγίαν πίστιν τοῦ Ναζωραίου καὶ τὸν νικήσαντα τὴν ἁμαρτίαν ἔχοντες βοηθόν, οὐδόλως πτοοῦνται.

Ἡ κακία καὶ τὸ μῖσος ἐφθασαν εἰς τὸ ἀποκορύφωμά των. Ὁ Δατιανὸς καταδικάζει τὸν Σωσίπατρον εἰς τὸν διὰ τῆς πυρᾶς θάνατον. «Καὶ εὐθέως κελεύει ἐνεχθῆναι βουτίον σιδηροῦν καὶ ἐμβληθῆναι ἐν αὐτῷ στυπτήριον καὶ πίσσαν καὶ κηρόν, καὶ παρακλίσθηναι τὸν ἅγιον Σωσίπατρον ἐν αὐτῷ». Ἔτσι ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του ὁ ὑπὲρ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ μαρτυρήσας ἅγιος Σώπατρος ὁ Βεροιεύς. Αἱ φλόγες ὅμως ἀπὸ τὴν πυρὰν ἐπετάχθησαν πέριξ, εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, καὶ ἔκαψαν πολλοὺς εἰδωλολάτρας, οἱ ὅποιοι παρηκολούθουν τὸ μαρτύριον. Ὁ λαὸς τρομαγμένος ἤρχισε νὰ δοξολογῇ τὸν Χριστόν, λέγων «Μέ-

1. Ἡ Παρθενομάρτυς Κερκύρα ἐμαρτύρησε κατὰ διαταγὴν τοῦ πατρὸς τῆς: «Βελῶν βασιλεὺς ταῖς βολαῖς ἐστιγμένῃ ἐν στιγμάτων ἑλαμψεν ὡς ἐκ μαργάρων». Περισσότερα ὅρα ἐν Ἀνδρ. Μουστοξυδίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XVI.

2. Ἀνδρ. Μουστοξυδίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XIX.

γας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ» καὶ ἐκραύγαζον: «Σβέσον, Σωσίπατρε, τὴν πυρκαϊὰν καὶ θέλομεν οἱ πάντες γίνεαι Χριστιανοί»¹.

Ἀμέσως αἱ φλόγες ὑπεχώρησαν καὶ ὅλοι ἔτρεξαν διὰ νὰ ἐξαγάγουν τὸν Σωσίπατρον ἐκ τοῦ βαρελίου. Οὗτος ὅμως, ἀκριβῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, παρέδιδε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν πλάστην. Τὸ ἅγιον σῶμα του εἶχε μείνει ἀνέπαφον ἀπὸ τὰς φλόγας, τὸ ὅποῖον «οἱ ὄχλοι θεασάμενοι, ἐπὶ πλεῖον ἐστηρίχθησαν εἰς τὴν πίστιν». Ἡ κατακραυγὴ τοῦ λαοῦ καὶ ὅλα τὰ θαυμαστά τὰ ὅποια ἔγιναν κατὰ τὸ μαρτύριον ἔκαναν τὸν Δατιανὸν νὰ μετανοήσῃ διὰ τὴν πρᾶξιν του, «καὶ λίθον βαρὺν κρεμάσας ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ, ἐβόα λέγων: Ὁ Θεὸς Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν, καὶ συγχώρησόν μοι τὰς ἁμαρτίας μου. Ἄγιε Σωσίπατρε δεθήτητι τοῦ Θεοῦ σου ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι συγχωρήσῃ τὴν ἁμαρτίαν, ἣν ἔπραξα, ἀδίκως σὲ παραδούς τῷ πυρί»². Οὕτω ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ βαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος ὠνομάσθη Σεβαστιανός· «τὴν πόνους καρτερίαν καὶ ἀκράδαντον πίστιν τοῦ ἁγίου μάρτυρος θαυμάσας ὁ τοῦ Κερκυλλίνου διάδοχος Δατιανός, μετέγνω ἐφ' οἷς ἐποίησε καὶ... ἀσπασθεὶς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ βαπτισθεὶς... ἐπωνομάσθη Σεβαστιανός»³. Τὸ παράδειγμά του ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλοι καὶ ἤρχισαν νὰ βαπτίζωνται οἱ τῆς Κερκυραίων νήσου οἰκήτορες, οὕτω δὲ ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ Σωσιπάτρου ἐγένετο ἀέναντος πηγὴ οὐρανοῦ χάριτος δι' αὐτούς.

Δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι «ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ»⁴ εἰς γῆρας βαθύ, ἀλλὰ ὅτι «ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ»⁵ «ἀξιώθεις τοῦ μαρτυρικοῦ στεφάνου μηνὶ Ἀπριλίῳ κη'».

1. Ἀνθρ. Μάρμορα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 130.

2. Ἀνθρ. Μουστοξύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XIX.

3. Ι. Ρωμανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 377.

4. Σωφρ. Εὐστορτιάδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 290 καὶ 444. Π. Β. Ρούσου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ.

241. Νικοδήμου, Συναξαριστής, τόμ. 1ος, Βενετία 1819, σελ. 253: «Ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη».

5. Ἀνθρ. Μουστοξύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XIX. Ι. Ρωμανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 377.

5. ΤΑ ΑΓΙΑ ΛΕΙΨΑΝΑ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΣΩΠΑΤΡΟΥ *Η ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΙΑΣΩΝΟΣ

Τὸ ἅγιον σῶμα τοῦ Σωπάτρου, παρ' ὅλον ὅτι εἶχε μείνει πολλὰς ὥρας εἰς τὴν πυράν, ἦτο ἀνέπαφον, σῶον καὶ ἀβλαβές καὶ οὔτε μία τρίχα τῆς κεφαλῆς του δὲν ἔπαθε τίποτε.

Ὁ Ἰάσων, ἀφοῦ ἡγαρίστησε τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Χριστὸν τοῦ Δατιανοῦ, εἶπεν εἰς τοὺς παρακολουθήσαντας τὸ μαρτύριον: «Δεῦτε, ἀδελφοί, κηδεύσωμεν τὸ σῶμα τοῦ τρισμάκαρος καὶ μάρτυρος Σωσιπάτρου καὶ δοξάσωμεν τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ».

Πράγματι, πρώτη φροντίς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῶν ἄλλων ἐν Κερκύρα Χριστιανῶν, μετὰ τὰ θαυμάσια ταῦτα, ἦτο νὰ κηδεύσουν, μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς, τὸ ἅγιον σῶμα τοῦ μαρτυρήσαντος Σωσιπάτρου ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ, «εἰς τὸ προσαρκτῶον μέρος τῆς πόλεως, πλησίον τοῦ λιμένος», εἰς τὸ σημερινὸν προάστιον («Ἀνεμόμυλος»). Εἰς τὴν τοποθεσίαν αὐτὴν οἱ ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος εἶχον κτίσει ναὸν «περικαλλῆ» εἰς τὸ ὄνομα Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος¹ καὶ εἰς αὐτὸν ἐτέθη τὸ σῶμα τοῦ Ἁγίου ἐντὸς «μαρμαρίνης σαρκοβόρου», ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἀνδρ. Μάρμορας².

Ὁ Δατιανός, ὁ μετονομασθεὶς Σεβαστιανός, ὠκοδόμησεν εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ὅπου κατετέθη τοῦ Ἁγίου Σωσιπάτρου τὸ λείψανον, ναὸν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου³.

Εἰς αὐτὸν τὸν ναὸν ἐτάφη ἀργότερον, κατ' ἐπιθυμίαν του, καὶ ὁ Ἅγιος Ἰάσων, ὅταν «νόσῳ μικρᾷ περιπεσὼν ἐκλήθη εἰς τὸν μακαριστὸν ὕπνον μηνὶ Ἀπριλίῳ κθ'».

Ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ Ἀκολουθίᾳ αὐτῶν, οἱ ἅγιοι πανηγυρικῶς ἐωρτάζοντο κατ' ἔτος εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου. Οἱ Κερκυραῖοι ἐτίμων τὰ ἅγια λείψανά των «πόθῳ τὰ αὐτῶν τίμια περιπτυσσόμενοι λείψανα» καὶ τὰ ἐθεώρουν «θησαυρὸν θαυμάτων». Ὀνομάζονται Ἀπόστολοι καὶ πολιοῦχοι, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἦσαν προστάται τῆς πόλεως. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον λέγεται εἰς τὴν Ἀκο-

1. Ἀνδρ. Μουσταξύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XI. I. Ρωμανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 377: «Ἐν Κερκύρᾳ δὲ ἐγείροντες περικαλλῆ ναὸν ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως εἰς τιμὴν Στεφάνου Πρωτομάρτυρος».

2. Ἀνδρ. Μάρμορας, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 130.

3. Ἀνδρ. Μουσταξύδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. XIX, M. Κοντοστόανου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 32, Σπύρου Κατσαροῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 18.

λουθίαν «καὶ τῇ Πατρίδι σωτήρας εὐχαρίστως μακαρίσωμεν», «Παντοίων ἐκ κινδύνων ἀπολυτρώσασθε», «καὶ τὴν ἡμῶν πολιτείαν ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων ἐκλυτρώσασθε».

Πότε ἀνεκηρύχθησαν ἅγιοι δὲν τὸ γνωρίζομεν. Καθιερώθησαν ὅμως εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας ὡς ἅγιοι ἤδη κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους. Τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα ἐφυλάσσοντο εἰς τὸν ναόν, ὅπου καὶ οἱ τάφοι των. Τοῦτο γίνεται παραδεκτόν, διότι κατὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ναοῦ, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα, ἐγένετο ἡ μετονομασία ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, εἰς τὸ τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, «διὰ τὸ ἐνδείκνυσθαι τοὺς τάφους τῶν πρώτων τούτων ἐν Κερκύρᾳ Χριστοκηρύκων ἐν τῷ ναῷ τούτῳ»¹ καὶ διότι «ἡ λατρεία τῶν δύο Ἀγίων διετηρήθη μετὰ τοῦ τόσον ἀγαπητοῦ θρύλου τῆς Ἀγίας Κερκύρας, ὅπως διατηροῦνται καὶ φυλάσσονται μετ' εὐλαβείας οἱ μῦθοι καὶ αἱ παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἰς τοῦτο ἀκριβῶς ὀφείλεται ἡ εἰς τοὺς δύο τοπικοὺς Ἀγίους ἀφιέρωσις τοῦ νέου ναοῦ»².

Ὁ μητροπολίτης Κερκύρας Μεθόδιος³ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι, ὅταν οἱ Λατῖνοι κληρικοὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς Κέρκυραν (1266), μετὰ τὴν ἐν Βενεβέντῳ μάχην (1265), νικήσαντος τοῦ πάπα τῇ βοηθείᾳ Καρόλου τοῦ Ἀνδεγαυικοῦ, ἐξεδίωξαν τὸν Ἑλληνα ὁρθόδοξον μητροπολίτην καὶ ἐδέσποσαν. Ἦνοιζαν τοὺς τάφους τῶν Ἀγίων καὶ ὁ Λατινεπίσκοπος Βενέδικτος Βραγαδίνος ἀφήρесе τὰ σεπτὰ λείψανα τῶν Ἀγίων, καὶ μετέφερεν αὐτὰ εἰς τὸν ἐν τῇ νέᾳ, τῇ νῦν πόλει, οἰκοδομηθέντα ναὸν αὐτῶν (Duomo).

Τὰ περισωθέντα ἀνεκτῆθησαν, μετὰ τὴν κατὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον κατοχὴν τῆς Κερκύρας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, τὴν 10.11.1944, καὶ τὴν 26ην τοῦ ἰδίου μηνὸς ἀποκατεστάθησαν εἰς τὸν ἐμῶνυμον ναὸν αὐτῶν.

Οἱ Ἅγιοι ἔκαμαν πολλὰ θαύματα, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἀναφέρωμεν ὀλίγα:

Ὁ Ἅνδρ. Μάρμορας⁴ ἀναφέρει τὸ ἐξῆς θαῦμα: Καθὼς εἰσῆρχοντο εἰς τὰς φυλακὰς οἱ Ἅγιοι, ὠράθησαν ἱπτάμενοι ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς των ἄγγελοι, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐγένεν ἀφορμὴ νὰ πιστεύσουν οἱ ἐπτὰ λησταί.

Οἱ δυστυχεῖς αὐτοί, ἐπὶ ἐπτὰ ἡμέρας ὄντες νήστεις, μόλις εἶδον τοιαῦτα θαυμάσια εἶπον: «Θὰ ἤρκει εἰς ἡμᾶς μικρά τις τροφῆς ἀπόλαυσις διὰ νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὰ θαύματα τῆς πίστεώς σας». «Θὰ τὴν ἔχετε ἀμέσως», εἶπεν ὁ Ἅγιος Σώπατρος καὶ δεηθεὶς μετὰ κατανύξεως μετέβαλε μαρμαρίνην στήλην, ἡ ὁποία ἔτυχε νὰ εὐρίσκεται ὡς στήριγμα τῆς στέγης τῶν φυλακῶν, εἰς δένδρον

1. Μεθόδ. Κοντοστόνου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 33.

2. Ι. Παπαδημητρίου, Ὁ Ναὸς τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, ἔκδοσις τῆς ἐν Ἀθήναις Α.Ε., 1934-35, σελ. 42.

3. Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἑγκυκλοπαίδεια, τόμ. 6ος, σελ. 686.

4. Ἄνδρ. Μάρμορας, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 122.

πλούσιον καὶ ὀπωροφόρον. Διὰ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐδροσίσθησαν οἱ πεινῶντες. Καὶ ἐξαίφνης ἐπληρώθη τὸ δεσμωτήριον εὐωδίας, ὥς ἵνα εἴπῃ τις ὅτι πάντα τὰ ἀρώματα, καὶ πᾶν κρῖνον τοῦ ἀγροῦ καὶ ῥόδον καὶ πᾶν ἄνθος εὐοσμον ἐκείσε συνείλεχτο»¹.

Ἄρμονία διεχύθη ἐξαίφνης καὶ ἄσματα ἠκούσθησαν καὶ γλυκεῖαι φωναὶ ἀντήχουν, αἱ ὁποῖαι εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀρχιφύλακος Ἀντωνίου. Οὗτος, ἀφοῦ ἐσηκώθη ἐκ τῆς κλίνης του, εἶδε φῶς μέγα εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τινος ὁπῆς καὶ περιστερὰν λευκὴν τοῖς ἀγίοις περιῤυσταμένην καὶ ἐπὶ τῶν καταδίκων ληστῶν. Ἡ περιστέρα αὕτη ἔστεφε διὰ χρυσῶν στεφάνων τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Ὁ ἀρχιφύλαξ ἐξεπλάγη διὰ τὸ παράδοξον θαῦμα, ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἀγίων ζητῶν συγχώρησιν. Διδαχθεὶς τὰ τῆς πίστεως ἐβαπτίσθη. Ἀργότερον ἐμαρτύρησε διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν του.

Ὁ μάγος Ζωῆτος² ἔπεισε τὸν βασιλέα Κερκυλλῖνον ὅτι τὰ θαύματα τῶν ἁγίων οὐδεμίαν εἶχον σημασίαν, θαύματα τὰ ὅποια καὶ αὐτὸς ἠδύνατο νὰ πράξῃ. Τότε ὁ Κερκυλλῖνος προσέκλεσεν τοὺς ἁγίους λέγων: «εἰσὶ γὰρ παρ' ἡμῖν ὑποφῆται, μείζονα τῇ δυνάμει τῶν θεῶν σημεῖα ποιοῦντες ὑμῶν»³.

Οἱ Ἅγιοι εἶπον: «Δυνάμεθα αὐτοὺς ἰδεῖν;». Τότε ὁ βασιλεὺς ἔφερε τὸν Ζωῆτον καὶ τὸν διέταξεν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀπόλλωνος νὰ θαυματοουργήσῃ. Μόλις τὸν ἀντίκρυσαν οἱ ἅγιοι εἶπον: «Ἀληθῶς ἡγγικεν ἡ ἡμέρα τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ, ἵνα σὺν αὐτῷ καταργηθῇ τὰ ἐκ δαιμονικῆς ἐνεργείας ἐπιτηδεύματα» καὶ ἀγγίσας ὁ ἅγιος Σώπατρος τὸν μάγον λέγει: «Δέξαι ποινὴν πρακτικῶς, ἣν οὐ καλύψει λήθη, οὐκ ἀμαυρώσει χρόνος... ἐκτίλει σε Κύριος, καὶ μεταναστεῦσαι σε ἀπὸ σκηνώματός σου καὶ τὸ ρίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξεψύξεν»⁴.

Κατὰ τὸν Ἀνδρέαν Μάρμοραν⁵ ὁ μάγος μετεβλήθη εἰς ἄψυχον ἀνδριάντα. Οἱ δὲ ἄλλοι «θαῦμα» μὲ μίαν φωνὴν ἔκραζον, «μέγας ὁ Θεὸς Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου. Ἀληθῶς αὐτός ἐστι Θεὸς μόνος, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποῖου ἐν ἀληθείᾳ ποιοῦν θαύματα».

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς νήσου, φοβούμενοι τὸν ἄθεον Κερκυλλῖνον, διέβησαν «ἐν τῷ παρακειμένῳ τῇ πόλει νησιδίῳ»⁶ κατὰ τρόπον θαυμαστὸν διὰ νὰ σωθοῦν.

1. Ἀνθρ. Μονστοξύδου, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. XII.

2. Ἀνθρ. Μάρμορα, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 123.

3. Ἀνθρ. Μονστοξύδου, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. XIV.

4. Ἀνθρ. Μονστοξύδου, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. XV.

5. Ἀνθρ. Μάρμορα, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 127: «Ἀγνοῶ τί ἐγένετο τὸ μάρμαρον ἐκεῖνο, διότι ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία δὲν ποιεῖται μνηστὴν αὐτοῦ, φρονῶ ὅμως ὅτι ὁ Κερκυλλῖνος ἵνα ἀφαιρέσῃ τὸ εὐχλωτόν παραδειγμα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν εἰδωλολατρῶν ἢ ἔθαψεν αὐτὸ ἢ τὸ κατέρριψεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης».

6. Ἀνθρ. Μονστοξύδου, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. XVIII: «...ἄλλοι μὲν ὅτι πρόκειται περὶ τῆς νη-

Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὅταν τὸ ἔμαθεν αὐτὸ ὁ Σωσίπατρος προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν λέγων: «Σὺ Κύριε δέσποτα πάντων, ὁ συντρίβων πολέμους ἐν τῇ ἰσχύϊ σου, ὁ διασκεδάζων βουλὰς ἐθνῶν καὶ ἀθετῶν λογισμοὺς λαῶν καὶ ἀρχόντων παρανομούντων, ἔπαρον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν ἀσεβῶν, καὶ μὴ ἔασης αὐτοὺς κακῶσαι τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν προσεκαλέσω εἰς τὴν ἐπίγνωσίν σου ἀλλὰ ρῦσαι αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, διδοὺς αὐτῷ ἐν γῇ καὶ βοήθειαν, καὶ ἐν θαλάσῃ τρίβον ἀσφαλῆ ἵνα γνῶσι πάντες, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς μόνος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῶν θαυμάσια διὰ τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ». Τότε ἀμέσως ἐχωρίσθη ἡ θάλασσα καὶ ἐσχηματίσθη διόδος, διὰ τῆς ὁποίας διέβησαν εἰς τὸν τόπον τῆς σωτηρίας των, φεύγοντες τὸ μῖσος τοῦ τυράννου.

Ὁ Κερκυλλῖνος πάνοπλος καταδιώκει αὐτοὺς καὶ δὲν ἐννοεῖ ὅτι, χάρις εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ λαοῦ τῶν πιστῶν, ἀνανεοῦται τὸ θαῦμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἔσωσεν ὁ Θεὸς τοὺς Ἑβραίους. Ὅταν εὕρισκετο ὅμως εἰς τὸ μέσον τῆς διόδου ἠγνώθησαν ἐκ νέου τὰ κύματα καὶ εἰς αὐτὰ κατεπώθησαν αὐτοὶ καὶ οἱ ἀκόλουθοί του. Οὕτω ἐσώθησαν διὰ τῆς προσευχῆς τοῦ Σωσιπάτρου οἱ καταδιωκόμενοι Χριστιανοί.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν Ἀγίων, ὅταν οἱ Γότθοι¹ ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Κερκυραίων, ἐνέσκηψεν εἰς τὴν νῆσον πανώλης καὶ κατηρμήωσε ταύτην. Ἡ πόλις μετεβλήθη εἰς ἀπέραντον νεκροταφεῖον, ἐσταμάτησε κάθε ἐργασία, ἐκλείσθησαν τὰ καταστήματα καὶ μόνον τάφοι ἀνοίγοντο εἰς τοὺς ὁποίους ἐθάπτοντο οἱ προῶρις ἀποθνήσκοντες. Τὰ πτώματα ἔκειντο τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου εἰς τοὺς δημοσίους δρόμους καὶ οἱ ἐπιζῶντες ἔφερον τῆς ὠχρότητος τὰ ἔχνη. Οἱ Ἅγιοι, ζῶντες, ἐξεδίωξαν ἐκ τῆς καρδίας τῶν Κερκυραίων τὴν πνευματικὴν πανώλην καὶ, νεκροί, παρακληθέντες ὑπὸ τοῦ κερκυραϊκοῦ λαοῦ ἐπέτυχον παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν θεραπείαν τῆς νόσου. Ἐξέλιπε, πράγματι, αὕτη ὡς ἐκ θαύματος, μετὰ τὴν γενομένην πρὸς αὐτοὺς πάνδημον παράκλησιν. Τόσον καταφανὲς ὑπῆρξε τὸ θαῦμα, ὥστε καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ὁποῖοι ἠκολούθουν τὴν εἰδωλολατρίαν ἡσπάσθησαν τὸν Χριστιανισμόν. Μετὰ τὸ θαῦμα αὐτὸ οἱ Κερκυραῖοι ἀνοικοδόμησαν εἰς αἰώνιαν μνήμην τῶν Ἀγίων πλουσιώτερον καὶ εὐπρεπέστερον ναόν².

Διὰ τὸν Ἰάσωνα ἀναφέρει ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων κατὰ τὸ χειρόγραφον 1534 τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων ὅτι ἀνέστησε τὸν μονάκριβον

σίδος Βίδο, ἄλλοι δὲ καὶ οἱ περισσότεροι, περὶ τοῦ παλαιοῦ φρουρίου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦταν νησί, πῆρε δὲ τὴν σημερινή του ὄψιν πολὺ ἀργότερα, ὅταν ἡ θάλασσα πρὸς τὸ χωρίζε ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ὑπεχώρησε γιὰ νὰ κατασκευασθοῦν τὰ ὄχυρά τοῦ φρουρίου». Βλ. καὶ Σπ. Κατσαροῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 17 σημ. 1.

1. Ἀνθρ. Μάρμορα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 139: «Ἀφοῦ πρότερον οἱ Γότθοι κατετρόμαξαν τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, ἡττήθησαν αὐτοὶ κραταίει, ὑπὸ τῶν ἀδυνάτων Κερκυραίων» καὶ ἡ νίκη αὕτη ἀπεδόθη εἰς τοὺς Ἁγίους.

2. Ἀνθρ. Μάρμορα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 139.

υιὸν τοῦ Σεβαστιανοῦ, ἐκαθάρισεν ἀπὸ τὰ δαιμόνια τὴν γυναῖκα ἐνὸς Κερκυραίου ἄρχοντος καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἐκ διαφόρων νόσων¹.

Ὁ ἱερεὺς τοῦ σημερινοῦ ναοῦ τῶν Ἀγίων Δημήτριος Ἀρταβάνης μοῦ διηγήθη πολλὰ θαύματα τῶν Ἀγίων τὰ ὅποια σώζει ἢ προφορικῇ παράδοσις. Οὕτω ἐξηγεῖται διατί, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, δὲν ἐλησμονήθησαν οἱ πρῶτοι οὔτοι τοῦ Χριστιανισμοῦ κήρυκες εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐορτάζονται κατ' ἔτος, τὴν 29ην Ἀπριλίου.

1. Ἀνδρ. Μουστοξυδου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. XIX-XX.

6. ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΝΑΟΥ ΙΑΣΩΝΟΣ ΚΑΙ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ

Οί ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, ἀπὸ θεῖον ζῆλον κινούμενοι, «τοῦ Παύλου φοιτηταὶ σοφοὶ γενόμενοι, κατ' ἔχνος ἐκείνου τε πορευθέντες, ἀπῆλθον πρὸς τὰς Δυσμικὰς χώρας, ἐγκατασταθέντες ἐν Κερκύρα».

Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἀνήγειρον ναόν¹, ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀγίου Στεφάνου «ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ εἰς τὸ προσαρκτῶον μέρος τῆς πόλεως πλησίον τοῦ λιμένος», εἰς τὸ σημερινὸν προάστιον «Ἀνεμόμυλος», ὅπου, συμφώνως μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, ἐτάφησαν τὰ ἱερὰ λείψανα αὐτῶν.

Εἰς τὸν ἴδιον τόπον ὁ ἄρχων Δατιανός, ὁ ὁποῖος μετωνομάσθη Σεβαστιανός ὅταν ἐβαπτίσθη, ἤγειρε περικαλλῆ ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου².

Πότε ἐγένετο ἡ μετονομασία τοῦ ναοῦ, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου εἰς τὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, δὲν εἶναι γνωστόν. Μᾶλλον θὰ ἐγινε μετὰ ἀπὸ μίαν μεγάλην καταστροφὴν τοῦ ναοῦ, ὅποτε, μὲ τὴν ἀράοδον τοῦ χρόνου, ἐλησμονήθη τὸ ὄνομα τοῦ τιμωμένου Ἀγίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀσύνηθες προκειμένου διὰ τὴν μεταβολὴν τῆς ὀνομασίας χριστιανικῶν ναῶν. Διὰ διαφόρους λόγους, καταστροφὴν ἢ βεβήλωσιν, ἐγκαταλείπονται ἐκκλησίαι καὶ μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἀποδίδονται εἰς τὴν λατρείαν ἄλλου ἁγίου³.

Κατὰ μίαν πληροφορίαν, ὁ ἅγιος Ἀρσένιος, ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας, ὁ ὁποῖος ἔζησεν εἰς τὸ τέλος τοῦ 9ου αἰῶνος⁴, εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου ἐξεφώνησε τὸν εἰς αὐτὸν πανηγυρικόν, πλέκων τὸ ἐγκώμιον τοῦ τιμωμένου Ἀγίου⁵. Ἡ εἰδησις αὐτὴ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι μεγαλοπρεπῶς ἐωρτάζετο ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας μέχρι τῆς χρονολογίας αὐτῆς. Ἐπομένως ἡ καταστροφὴ τοῦ ναοῦ δὲν πρέπει νὰ ἐγινε πρὸ τοῦ 10ου αἰῶνος.

Τὸν 11ον αἰῶνα ἡ νῆσος ὑπέστη καταστροφάς, κατὰ τὰς ἐπιδρομὰς μάλιστα Σαρακηνῶν καὶ πολὺ περισσότερον τῶν Νορμανδῶν, οἱ ὁποῖοι τὸ 1081 κα-

1. Ἀνθρ. Μουστοξύδου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. XI.

2. I. Παπαδημητρίου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 37. Μουστοξύδου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. XIX. Ν. Κυριάκη, Ὁδηγὸς νήσου Κερκύρας, 1902, σελ. 149. Μεθοδ. Κορτοστάνου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 32. Ἀνθρ. Μάρμορα, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 130.

3. Ν. Πολίτου, Περὶ τῆς τοπογραφικῆς σημασίας τῶν ἐκκλησιῶν ἐν Ἑλλάδι, περιοδ. «Λαογραφία», 4 (1912-1913) 12-31.

4. Μεθοδ. Κορτοστάνου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 28.

5. Τὸ ἐγκώμιον ἐξέδωκεν ὁ Μουστοξύδης, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. XXIII, Μεθοδ. Κορτοστάνου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 56.

τέλαβον τὴν νῆσον. «Παρήκμασε τότε ἡ Κέρκυρα καὶ κατεστράφησαν, ὡς εἶναι φυσικόν, κατὰ μέγα μέρος ἡ πόλις καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῆς. Τὴν αὐτὴν δὲ τύχην θὰ ὑπέστη τότε καὶ ὁ ἡμέτερος ναός», γράφει ὁ Ι. Παπαδημητρίου¹.

Ἐκ τῶν πραγμάτων εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ μετονομασία τοῦ ναοῦ ἀνάγεται εἰς τὸν 12ον αἰῶνα, ὁπότε ἐγένεν ἡ ἀνακαίνισις τοῦ ναοῦ. Τοῦτο ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ Ι. Παπαδημητρίου: «Ὑπὸ τῶν ἐπισκεφθέντων τὴν νῆσον κατὰ τὴν περίοδον ταύτην περιγράφεται ὡς πλουσία καὶ εὐφορος... Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς νέας ἀκμῆς τῆς Κερκύρας κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα πρέπει, νομίζομεν, νὰ ἀποδοθῇ ἡ κτίσις τοῦ μέχρις ἡμῶν, κατὰ καλὴν τύχην, διασωθέντος ὠραίου μνημείου..., εἰς τὴν ἀκριβεστέραν χρονολόγησιν τοῦ ὁποίου βοηθοῦν, μετὰ τῶν συμπερασμάτων τῆς Ἱστορίας, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ αὐτοῦ μορφή καὶ αἱ δύο ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ ἐντοιχιζόμεναι ἐπιγραφαί»².

Τὰς ἐπιγραφὰς αὐτὰς ἐδημοσίευσαν οἱ Ἄνδρ. Μάρμορας, Spon (17ος αἰών), Ἄνδρ. Μουστοξύδης, ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀντωνῖνος καὶ πληρέστερα οἱ Riemann, I. Ρωμανός, Σπ. Παπαγεωργίου, Π. Βοκοτόπουλος, I. Παπαδημητρίου³ κ.ἄ.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνωτέρω ἐρευνητῶν ἀνάγουν τὰς ἐπιγραφὰς εἰς τὴν 12ην μ.Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Αἱ ἐπιγραφαὶ ἀναφέρουν ὅτι ἀνεκαίνισε τὸν ναὸν τοῦτον ἐκ θεμελίων καὶ

1. *Ι. Παπαδημητρίου*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 42.

2. *Ι. Παπαδημητρίου*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 42. Πρβλ. *Οδὴλ. Μίλλερ*, Ἱστορία τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, μετ. Σπ. Λάμπρου, Ἀθῆναι 1909-1910, τόμ. 1ος, σελ. 643. Ὁ Ἄραψ γεωγράφος *Edrisi* ἀναφέρει εἰς τὴν γεωγραφίαν του, κατὰ τὰ μέσα τοῦ 12ου αἰῶνος, τὴν Κέρκυραν ὡς μεγάλην πόλιν καὶ ἀκμάζουσαν, ἔχουσαν ὄχυρόν φρούριον κτλ.: *Edrisi, Geographia*, μετ. *Jaybert*, τόμ. Β', Paris 1840, σελ. 212.

3. *Ι. Παπαδημητρίου*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 42 καὶ 43 σημ. 1, 2, ὅπου καὶ βιβλιογραφία. Παραθέτομεν τὰς ἐπιγραφὰς, ὡς τὰς ἐδημοσίευσεν ὁ Ι. Παπαδημητρίου:

α) Δεξιὰ τῆς μεσαίας πύλης:

Ὁ φωτολαμπὴς καὶ περιβλεπτός δόμος
τῶν σοφωτάτων καὶ θείων ἀποστόλων
ὁ πρὶν ἄκοσμος ἐν σμικρότητι πέλων
νῦν περικαλλῆς καὶ περιδόξος ὤφθη
κάλλει Στέφανος ὁ κλεινὸς θνητόλος
τοῦτον κατεκόσμησεν εὐσεβοφρόνως
εἰς λῦτρον αὐτοῦ ψυχικῶν ὀφλειμάτων)*
μνήμην ἀνεπίλειπτον* καὶ βροτοῖς κλέως*

β) Ἀριστερὰ τῆς μεσαίας πύλης:

Μνημοσύνης τόδε τεύξεν ΥΠC...ICPHC σοφὸν
ἔργον Στέφανος θνητόλος* ἀμπλακημάτων ψυχῆς
ποικιλόμορφον τῶν ἁγίων (Ἀποστόλων) (ἐπ)ὶ Θεο-
φάνους προέδρον ἐς εὐρέα ἡμματα μνήμης.

* Ἀντὶ ὀφλημάτων, ἀνεπίλειπτον, κλέως, θνητόλος.

κατεκόσμησεν ἱερεὺς τις Στέφανος, ἀρχιερατεύοντος ἐν Κερκύρᾳ τοῦ Θεοφάνους.

Ὁ συνδυασμὸς τῶν ἀνωτέρω πληροφοριῶν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι κατὰ τὴν ἀνακαινίσιν αὐτὴν τοῦ ναοῦ ἐγένετο καὶ ἡ μετονομασία ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου, εἰς τὸ τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάρχου.

Οὐδεμίαν ἄλλην ἔχομεν μαρτυρίαν περὶ τῶν τυγχόν τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ μέχρι τοῦ 15ου αἰῶνος, μνεῖαν ὅμως αὐτοῦ ποιεῖται ὁ ἱστορικὸς Γεώργιος Σφραντζῆς¹, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἦλθεν εἰς Κέρκυραν, τὴν 2αν Αὐγούστου 1460, βοηθούμενος ὑπὸ «τοῦ καλοκαγάθου φίλου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Δωροθέου, εὐρισκομένου αὐτοῦ εἰς τὴν μονὴν τῶν ἁγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάρχου».

Ὡς ὁ Γ. Σφραντζῆς² ἱστορεῖ, εἰς τὴν αὐτὴν νῆσον διεσώθη τὴν 28ην Ἰουλίου 1460 καὶ ὁ Δεσπότης τῆς Σπάρτης, ἀδελφὸς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, Θωμᾶς, μετὰ τῶν τέκνων καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Αἰκατερίνης³, ἡ ὁποία «κακῶς διάγουσα ἐν Κερκύρᾳ ἐλεηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀπέθανε τῷ ᾿Ζ' (6970) ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου», ἦτοι τῷ 1462 μ.Χ. καὶ ἐτάφη ἐν τῇ τῶν ἁγίων ἀποστόλων μονῇ Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάρχου.

Διὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους ὁ Ι. Ρωμανός⁴ μᾶς δίδει τὰς ἐξῆς πληροφορίας διὰ τὸν ἐν λόγῳ ναόν: «Κτήτορες δὲ τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εὐρίσκομεν ὅτι ἦσαν κατὰ τὴν ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα οἱ ἐν Κερκύρᾳ Μινῶται, ἐκ τούτων δὲ ἡ κτῆσις αὐτοῦ μετέβη εἰς τὸν ἀρχαῖον καὶ διαβόητον Κερκυραϊκὸν οἶκον τῶν Πετριτῶν, ὡς μαρτυρεῖ τὸ Πετρίτου πτέρυγα φέρον οἰκόσημον αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῆς μεσαίας τοῦ νάρθηκος ἀψίδος ἔτι διατηρούμενον, καὶ ἐκ τούτου τέλος περιῆλθεν εἰς τὴν κτῆσιν τοῦ νῦν κατέχοντος αὐτὸν κ. Θ. Ποφάντη, πολὺν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ζῆλον φιλοτίμως ἐπιδεικνύοντος».

Ὁ σημερινὸς ναὸς τῶν Ἀγίων ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν δικιωνίων⁵ σταυροειδῶν ἐγγεγραμμένων. Ὁ τρούλλος τοῦ ναοῦ στηρίζεται εἰς τὰ ἄκρα τῶν τοίχων, τὰ ὁποῖα χωρίζουν τὸ ἱερὸν βῆμα ἀπὸ τὸ διακονικὸν καὶ τὴν πρόθεσιν, καὶ εἰς δύο κίονας.

Τὸ τύμπανον τοῦ τρούλλου εἶναι ὀκταγωνικὸν καὶ ἔχει εἰς τὰς γωνίας ὠραίους κιονίσκους, μὲ ἀντίστοιχα μονὰ τοξωτὰ παράθυρα εἰς κάθε πλευράν. Μὲ τὰ διαφορετικὰ ὕψη, τὰ ὁποῖα ἔχουν αἱ στέγαι τῶν διαφόρων τμημάτων τοῦ ναοῦ, ἐπιτυγχάνεται μοναδικὴ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις τοῦ ναοῦ καὶ παρ' ὅλας τὰς

1. Migne, τ. 156, στ. 987.

2. Migne, τ. 156, στ. 988.

3. Ἦτο θυγάτηρ τοῦ ἐκ τῶν ἀρχαίων δυναστῶν τῆς Χίου καταγομένου Κεντυρίωνος.

4. Ι. Ρωμανοῦ, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 383.

5. Περὶ δικιωνίων ναῶν βλ. Α. Ὁρλάνδου, Ἡ Ἀγία Τριάς τοῦ Κριεζώτη, ABME, 5 (1939-1940) 5-9.

μεγάλας διαστάσεις του παρουσιάζεται εξαιρετικόν παράδειγμα πλαστικότητος σταυροειδοῦς τύπου.

Ὁ ναὸς εἶναι κτισμένος εἰς τὰ κατώτατα μέρη μετὰ μεγάλους λίθους (τοὺς ὁποίους ἐπῆραν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ἀρχαῖα κτήρια), μετ' ὀριζόντια καὶ κατακόρυφα τοῦβλα, ἐνῶ εἰς τὰ ἀνώτερα εἶναι κτισμένος κατὰ τὸ πλινθοπερίβλητον σύστημα. Φωτίζεται ἀπλῆτως ἀπὸ πολλὰ παράθυρα καὶ ἐκ τριῶν τοξωτῶν θυρῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνοίγονται εἰς τὸ δυτικὸν τεῖχος τοῦ νάρθηκος.

Ὁ νάρθηξ καλύπτεται ἀπὸ καμάραν, ἡ ὁποία διακόπτεται εἰς τὸ μέσον ἐγκαρσίως ἀπὸ ἐτέραν τοιαύτην, ὑψηλοτέραν καὶ παράλληλον πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ κτιρίου.

Παλαιότερον ὁ ναὸς πρέπει νὰ ᾔτο κατάγραφος· τοῦτο μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι σήμερον διατηροῦνται ὀλίγαι παραστάσεις, ὅπως τοῦ Ἀγίου Ἀρσενίου, ἐνὸς ἐπίππου αγίου, ἱεραρχῶν κ.ἄ.

Εἰκόνας τοῦ ναοῦ ἔχει ζωγραφίσει ὁ μέγας ἀγιογράφος τοῦ 17ου αἰῶνος Ἐμμανουὴλ Τζάνες.

Ὁ ναὸς εἶναι ἐκ τῶν ὀλίγων δειγμάτων βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κερκύρας.

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΙΑΣΩΝΟΣ ΚΑΙ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ

Ἡ ἐπανεκδόσις τῆς Ἀκολουθίας, μὲ μίαν σκιαγραφίαν τοῦ βίου καὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Σωπάτρου ἢ Σωσιπάτρου, κρίνεται ἀναγκαία, καθ' ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας μας ἀναζωπυρεῖται ἡ πρὸς αὐτὸν τιμὴ καὶ εὐγνωμοσύνη τοῦ λαοῦ τῆς Βεροίας. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν πρωτοστατεῖ ὁ πνευματικὸς μας πατὴρ Σεβ. Μητροπολίτης Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παῦλος, τὰ δὲ Βικέλεια τοῦ τρέχοντος ἔτους ἀφιερῶνται εἰς τὸν ἐν λόγῳ Ἅγιον.

Χρέος ὅλων μας εἶναι νὰ μὴ ἀφήσωμεν τὸν χρόνον νὰ σβῇ εἰς τὸ πέρασμά του τὸν ἄθλον του καὶ τὴν ἀφάνειαν νὰ καλύψῃ τὴν ἁγίαν φυσιογνωμίαν του.

Τὴν Ἀκολουθίαν αὐτὴν ἐδημοσίευσεν ἐν Βενετίᾳ τὸ ἔτος 1674 ὁ φιλόσοφος ἱατρός καὶ θεολόγος Νικόλαος Βούλγαρης¹. Τὸ ἔτος 1850 ἀνεδημοσιεύθη ἐν Κερκύρᾳ ὑπὸ τοῦ πολυμαθοῦς Ἀνδρέου Μαυρομαμάτου, καθηγητοῦ τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, ὁμοῦ μὲ τὰς Πράξεις τῶν Ἀγίων, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω². Ὀλίγον ἀργότερον περιέλαβε τὴν ἀνωτέρω Ἀκολουθίαν εἰς τὸν Μ. Συναξαριστὴν του (Ἀπρίλιος, σελ. 429-58) ὁ μοναχὸς Δουκάκης.

Ἐπανεκδίδομεν τὴν ἱεράν Ἀκολουθίαν τῶν Ἀγίων ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Σεβαστιανοῦ Νικοκάβουρα³, Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας καὶ Παξῶν, ἐπὶ τῇ πεποιθῇ, ὅτι πράττομεν ἔργον ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτούς. «Διότι, ἐὰν τοῖς ὑπὲρ ἐστίων καὶ Πατρὶδος ἀγωνισαμένοις τιμὴ καὶ ἔπαινος ἐπιβραβεύηται, πόσω μᾶλλον τιμὴ καὶ ἐγκώμιον, ψάλμα ὁμοῦ καὶ ᾄσμα ἐμπρέπει τοῖς προσκομισαμένοις ἡμῖν τὴν λογικὴν τοῦ Χριστοῦ Θρησκείαν;»⁴.

1. Κερκυραῖος λόγιος καὶ συγγραφεὺς, γεννηθεὶς τὸ 1634.

2. *Ι. Ρωμανοῦ*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 373, *Ι. Παπαδημητρίου*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 38, σημ. 4.

3. Οὗτος ἐδημοσίευσεν τὴν Ἀκολουθίαν ταύτην, ὁμοῦ μὲ βιογραφίαν (Κέρκυρα, 1909).

4. *Σεβαστιανοῦ Νικοκάβουρα*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. γ'.

ΜΗΝΙ ΑΠΡΙΛΙΩ ΚΘ'

Μνήμη τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων

ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΙΑΣΩΝΟΣ ΚΑΙ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ

καὶ τῆς ἁγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος

ΚΕΡΚΥΡΑΣ

τῆς Βασιλίδος,

καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς

ΕΝ ΤΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στιχ. ι' καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς γ' καὶ τῶν ἁγίων
ζ' τὰ παρόντα.

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν.

Ἐξ ἑώας ἀνέτειλε, ξηνωρὶς ἡ αἰοίδιμος, Κερκυραίων σήμερον, καταργά-
ζουσα, πρὶν ἀπιστοῦσαν δυσσέβειαν, Διὸς τε λατρεύουσαν, Διονύσου καὶ Ἑρμοῦ,
ψυχοφθόροις ἰνδάλμασιν, ἃ συνέτριψεν, ἡ δυνὰς ἡ ἁγία μίαν δόξαν, τῆς Τριάδος
μίαν φύσιν, προσκυνουμένην διδάξασα.

Ἐκκλησίας διδάσκαλοι, τῆς ἡμῶν πρώτως ὤφθησαν, Ἱάσων, Σωσίπατρος
οἱ θαυμάσιοι, συγγενεῖς Παύλου γενόμενοι καὶ Πνεύματος χάριτι, θεοπνεύστοις
διδαχαῖς, κατεφώτισαν ἅπαντας, ἐν ὀνόματι, τοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου,
ρεῖθροισι Πνεύματος ἐνθέοις, θεογνωσίας βαπτίζοντες.

Κερκυλλῖνον ὡς τύραννον, ἐν μυχοῖς βυθιζόμενον, θαλαττίοις σήμερον,
καθοράτωσαν, καὶ ἀνεudότως εἰς ἄβυσσον, καταποντιζόμενον, καὶ στερεῶς τῆς
ἐαυτῶν, θαυμαζέτωσαν πίστεως, θείαν δύναμιν, Κερκυραῖοι Θεῷ τε τρισαγίους,
κοσμοκράτορι τοὺς ὕμνους, σὺν τοῖς αὐτόπταις βοάτωσαν.

Γεηρᾶς ἀπολαύσεως, ἐβδελύξω τὸ πρόσκαιρον, καὶ τρυφὴν ἀδάπανον τὴν
οὐράνιον, θεοπρεπῶς κατεπόθησας, Κερκύρα καὶ χάριτι, τῇ παντοκρατορικῇ,
τῶν εἰδώλων τὸ φρούραγμα, κατηδάφισας, ἐν Πατρὶ τὸν Υἱόν τε καὶ τὸ Πνεῦμα,
ἐνιαία τῇ οὐσίᾳ, ἐν τοῖς ἁγῶσι κηρύξασα.

Ἦχος α'. Πανεύφημοι Μάρτυρες.

Πάντα κατελίπετε τερπνά, Χριστὸν ἀγαπήσαντες, οὗ τὰς ψυχὰς ἐκολλήθητε, ὀπίσω ἑνδοξοὶ ἤχθητε, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε πάνσοφοι, ᾧ καὶ πρεσβεύετε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Ἰάσων Σωσίπατρε ψυχὴν, τὴν ἐμὴν φωτίσατε, ἐσκοτισμένην τοῖς πάθεσιν, οἱ τὸν περιγείον, διδασκαῖς ἐνθέοις, κόσμον καταλάμπαντες, καὶ σκότος τῶν εἰδῶλων μειώσαντες, καὶ προσενέγκαντες, γένος ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον, σεσωσμένον, Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

Χριστὸς ὁ Θεὸς ὑμᾶς σοφοί, Ἰάσων Σωσίπατρε, τοὺς πλανωμένους ἀπέστειλεν, ἀνακαλέσασθαι καὶ πρὸς σωτηρίαν πάντας καθωδήγησεν, ὑμῶν τοῖς θεοσόφοις διδάγμασιν ᾧ νῦν πρεσβεύσατε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος β'.

Τοὺς θεοπνεύστους ποιμένας, καὶ παρ' ἡμῖν τῆς θεογνωσίας πρωτοκλήρυκας, τοὺς φερωνύμους ἱατῆρας, καὶ τῇ πατρίδι σωτῆρας, εὐχαρίστως μακαρίσωμεν, Ἰάσωνα πιστοὶ καὶ Σωσίπατρον τοὺς τῆς πολυθείας ἀναιρέτας· τὰς θεοφθόγγους τοῦ Πνεύματος σάλπιγγας· τοὺς Μωσαϊκῇ τῇ δυνάμει, ὡς Φαραὼ τὸν πάλαι, ὑποβρύχιον πιστοῖς, τὸν τυραννοῦντα ἀναδείξαντας· τοὺς ὄντως ἡμῖν προορισθέντας προστάτας, ὡς ἐν ὕδασι θείοις ἡμᾶς ἀνακαίνισαντας, τοὺς ὑπὲρ Κερκύρας σὺν Κερκύρα, ἀδιαλείπτως πρεσβεύοντας, τῷ σωτῆρι τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς.

Εἰσόδος. Φῶς ἱερὸν. Τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα.

Εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήσω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπὶ τε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφθγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Καὶ ἐξετίναξε Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους εἰς μέσον τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπαυστραφέν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραώ, τοὺς εἰσπορευομένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ ἐκωνύμων. Καὶ ἐρρυσάτο Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἣ ἐποίησε Κύριος τοῖς Αἰγυ-

πίοις, καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσεν τῷ Θεῷ, καὶ Μωϋσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

Τῆς Ἑξέδου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἐξῆρε Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ, καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ εὗρισκον ὕδωρ, ὥστε πιεῖν. Ἦλθον δὲ εἰς Μερράν, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερράς, πικρὸν γὰρ ἦν διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνον Πικρία. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωϋσῇ, λέγοντες· Τί πόμεθα; Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον, καὶ ἐτέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη. Καὶ ἦλθον εἰς Αἰλείμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων.

Ἀριθμῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῇ· Συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, οὓς σὺ αὐτὸς οἶδας, ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοί, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς, καὶ συναντιλήψομαι μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα Κυρίου. Καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν, καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους. Ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ προεφίτευσαν, καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ· ὄνομα τῷ ἐν Ἑλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδὰδ. Καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα. Καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον εἰς τὴν σκηνήν, καὶ προεφίτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος, ἀπήγγειλε τῷ Μωϋσῇ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, λέγων· Ἑλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, ὁ παρεστηκὼς Μωσεῖ, ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπε· Κύριε Μωϋσῇ, κώλυσον αὐτούς. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μωϋσῆς· Μὴ ζηλοῖς σύ μοι; καὶ τίς δῶν πάντα τὸν λαὸν Κυρίου προφίτας, ὅταν δῶ Κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς; Καὶ ἀπηλθε Μωϋσῆς εἰς τὴν παρεμβολήν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ.

Εἰς τὴν Λιτὴν, ἰδιόμελα, ἥχος β'.

Τοὺς ἐν Κερκύρα ποιμένας, καὶ τοῦ εὐαγγελίου θεῖους κήρυκας, Ἰάσωνα καὶ Σωσίπατρον, τοὺς ἱερούς τοῦ Σωτῆρος ἀποστόλους, δουλικῶς ἀνευφημῶμεν, καὶ πόθῳ τὰ αὐτῶν τίμια περιπτυσσώμεθα λείψανα, ἐν κατανύξει βοῶντες· Κύριε πρεσβείαις αὐτῶν τὴν πόλιν σου διαφύλαττε, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος πλ. β'.

Ἡ πάνσεπτος τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐπεδήμησεν ἑορτὴ ἡμῖν τοῖς Κερκυραίοις, διὸ συνελθόντες χαρμωδύνως τούτους προσεύωμεν· Ἰάσων στερεέ, Σωσίπατρε κλεινέ, σὺν τῇ ἐνδόξῳ καὶ θεοσεβεῖ Κερκύρᾳ, πάρεστε μέσον ἡμῶν ἀοράτως· καὶ ἀπωθοῦντες τὰ σκάνδαλα πάντα, καταξιώσατε ἡμᾶς βαθείας εἰρήνης· καὶ γὰρ ὡς πολιούχους ἡμῶν, καὶ ἐξαιρέτους μύστας, προβαλλόμεθα πρὸς Κύριον.

Ἦχος πλ. δ'.

Πάλαι μὲν αἱ παλάμαι Μωσέως, τοῖς τοῦ Ἰωσήφ ὁστέοις, ὥς ταῦτα βαστάζουσαι, μείζονος δόξης ἡξιώθησαν. Πρέπει γὰρ τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις, καὶ τῷ καθαρῷ τὸν καθαρὸν ὡς θέμις ἐφάπτεσθαι. Ἐγὼ δὲ τίς εἰμι Κύριε; καὶ τίς ἢ ἡ περὶ ἐμὲ πολλὴ σου μακροθυμία; Οὐ γὰρ καταφλέγομαι φέρον, χερσὶν ἀνάγκοις τοσοῦτον εἰλικρινῇ θησαυρόν· θησαυρὸς γὰρ θαυμάτων τὰ λείψανα, τῶν τῆς Κερκύρας ἀποστόλων, Σωσιπάτρου καὶ Ἰάσωνος, καὶ πηγὴ ἀνεξάντλητος. Διὸ σε ἱκετεύω ὁ ἀχρεῖος δοῦλός σου φιλάνθρωπε· φρουρήσον ἁγίασον, καὶ ποιμένα καὶ ποιμνιον, τοὺς ἐκ πόθου ἑορτάζοντας, τὸ φωταγγὲς μνημόσυνον τῶν πολιούχων ἡμῶν.

Ὁ αὐτός.

Μετὰ τὸ κληθῆναι σε πρὸς πίστιν τὴν σωτήριον, τῆς ἐκλογῆς σκευὸς Παῦλε, τοῦ καθοδηγῆσαι ἔθνη Θεὸν μὴ εἰδότα πρὸς θεογονωσίαν, τότε καὶ ξυνωρὶς οὐρανόθεν, συνήρμωσταί σοι ἀποστόλων ὁμότροπος, Ἰάσων ὁμοῦ καὶ Σωσίπατρος, οἳ ἐν Κερκύρᾳ τὸ πνεῦμα δεδηλωκότες, καὶ δι' αὐτοῦ ἡμῖν, τὸ τῆς σεπτῆς Τριάδος σέβας διατάξαντες, νύους ἀνέδειξαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Δόξα, καὶ νῦν. Ἦχος πλ. α'.

Παννπέραμπος ἡμέρα καὶ χαρμόσυνος, τοῖς Κερκυραίοις ὤφθη τὰ νῦν ἢ πανήγυρις. Ἰάσων ἀδελφοὶ καὶ Σωσίπατρος, ἡμᾶς τὴν ἀμώμητον τοῦ Χριστοῦ, οἰκονομίαν ἐμήσαν ἄδοντες· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Εἰς τὸν Στίχον, πρῶτον τὸ Ἀναστάσιμον τοῦ τυχόντος ἤχου, εἶτα τὰ παρόντα προσόμοια.

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν.

Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις περιπολεύοντες, φρουρήσατε Ἰάσων, καὶ Σωσίπατρε πάντας, τοὺς νῦν τὴν ὑμῶν μνήμην περιχαρῶς, ἐκτελούντας ἀπόστολοι· καὶ τὴν ἡμῶν πολιτείαν ἐπιδρομῆς, ἄλλοφύλων ἐκλυτρώσασθε.

Στίχ. Θυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Ἀγαλλιάσθωσαν πάντες, συνευφρανέσθωσαν, οἱ Κερκυραίων παῖδες, ἐν

τῇ μνήμῃ Κερκύρας, αὐτῶν τῆς βασιλίδος τῆς ἀκραιφνῶς, τὸ Χριστῶνυμον κήρυγμα, τοῦ Σωσιπάρχου λαβούσης πανευσεβῶς, Ἰάσωνός τε τὰ διδάγματα.

Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

Τοὺς Κερκυραίων πρωτάθλους καὶ συμπολίτας ἡμῶν, τοὺς πρωτοτύπους πάντων, τῶν ἐν πόλει Κερκύρα, Μαρσάλιον τὸν θεῖον, Εὐφράσιον νῦν, Σαρτονῖνον, Μαρμινόν τε, Ἰανουάριον πάντες, Φανστιανόν, Ἰακίσχολον τιμῶμεν.

Δόξα. Ἦχος γ'.

Μέγα ἦν κατιδεῖν, τὸν Σεβαστιανοῦ παῖδα ἐκ νεκρῶν ἀνιστάμενον, καὶ Κερκυραίων δῆμον τὴν εἰδωλομανίαν ἀποθέμενον. Τότε μετεβλήθη ἡ πολυθεΐα εἰς πίστιν τὴν εἰς ἓνα Θεόν· καὶ σὺν τῷ βασιλεῖ διεσώζοντο οἱ ἐν Κερκύρα πάντες, βαπτιζόμενοι οὐκ ἐν ὕδασι πνιγροῖς, μετὰ Κερκυλλίνου τοῦ παράφρονος, ἀλλ' ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. Ὡς φορικτῆς ἀναγεννήσεως, ὡς θεΐας μεταμορφώσεως. Οὐκ ἔτι τὸ πῦρ καταναλίσκον ἦν, τῶν τυραννούντων εἰς τιμωρίαν, ἀλλὰ φῶς θεολογούντων εἰς σωτηρίαν. Εἴρεται ἡνοίγοντο, καὶ δεσμὰ διελύοντο, καὶ μακάριος ὁς ἂν ὁμολογήσῃ Θεὸν σεσαρκωμένον, τὸν ἤδη βλασφημούμενον. Μεγάλη σου τῶν ἀποστόλων Κύριε, ἡ δύναμις.

Καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς.

Ἀπολυτίκιον τῶν ἀποστόλων.

Ἀπόστολοι ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Δόξα. Τῆς ἁγίας. Ἦχος α'.

Ἐν Κερκύρα Κερκύρα ὄντως ὥφθης πολυάθλος, καὶ τερατουργοῦσα παρθένος, τὸν δρόμον μάρτυς τετέλεκας. Πατέρα ἀπηρνήσω δυσσεβῆ, καὶ ἄλλον σὺ ἐκτίσω τὸν Χριστόν, καὶ Κερκυραίων πλείστους, πρὸς ἀληθῆ σοφίαν, εἰλκυσας τῇ πίστει σου. Δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

Καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς. Καὶ Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετά τὴν α' στιχολογίαν, κάθισμα πρῶτον τὸ ἀναστάσιμον, εἶτα τῶν ἀποστόλων.

Δόξα. Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Συνέλθωμεν νυνί, Κερκυραίων ὁ δῆμος, ὡς ὄντες ὁπαδοί, συγγενῶν τῶν τοῦ Παύλου, αὐτοῖς τε ἐκτελέσωμεν, τὴν ἡμέραν ἐορτίον, καὶ γὰρ ἅπαντες, καθιγηγτάς τούτους ἴσμεν, ὡς ζωγράψαντας, σωτηριώδη πρὸς πίστιν, ἡμᾶς τῷ βαπτίσματι.

Καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς.

Μετὰ τὴν β' στιχολογίαν, κάθισμα.

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν σοφίαν καὶ Λόγον.

Νῦν Κερκύραν ἐν ὕμνοις περιχαρῶς, ὥσπερ ἄνθεσι στέφωμεν μυστικοῖς, τοῖς πᾶσιν ἐκλάμψασαν, παρθενίας λαμπρότησιν· Αἰθίοπός τε κῶμον, εἰς σύ-
νεσιν τρέψασαν, καὶ τοῦ πυρὸς ἐν μέσῳ, ὑπάρξασαν ἄφλεκτον· καὶ ἐπὶ τοῦ ξύλου
κρεμασθεῖσαν γενναίως, καπνοῦ τε πρὸς βάσανον, πνιγροῦ καρτερώτατα, μέχρι
τέλους ἐμμείνας· καὶ προσβένουσιν Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν
δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ τὴν ἀγίαν μνήμην αὐτῆς.

Δόξα, καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς.

Μετὰ τὸν πολυέλεον, κάθισμα.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θαῦμα μέγιστον, πῶς μετεβλήθη, λαὸς ἄπιστος, εἰς πίστιν θείαν· καὶ τῶν
εἰδώλων καθαιρέτης γενόμενος, ναοὺς εἰς δόξαν Θεοῦ ἀνεδείματο, ταῖς διδα-
χαῖς τοῦ ἐνθέου Ἰάσωνος, Σωσιπάτρου τε. Διὸ ἐν πίστει Χριστὸν μεγαλύνον-
τες, τὴν ὑμῶν μνήμην τιμῶμεν ἀπόστολοι.

Δόξα, καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς, ἥ τὸ παρὸν Θεοτοκίον.

Θαῦμα μέγιστον, πῶς συνεσχέθη, ὁ ἀχώρητος, ἐν τῇ γαστρί σου, καὶ ἐσαρ-
κώθη καὶ ἐφάνη ὡς ἄνθρωπος, μὴ ὑπομείνας φρυγὸν ἢ διαίρεσιν, τῆς θεϊκῆς
καὶ ἀτρέπτου θεότητος, Κόρη πάναγνε· διὸ Θεοτόκον σε πιστῶς, κηρύττομεν
ἀεὶ καὶ δοξάζομεν.

Οἱ ἀναβαθμοί, τὸ α' Ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου.

Προκείμενον, ἦχος δ'.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.

Τὸ Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει. Ζήτηι Νοεμβρίου Η'.

Τὸ Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι. Ὁ Ν'.

Δόξα. Ταῖς τῶν Ἀποστόλων.

Καὶ Νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Καὶ τὸ Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου.

Καὶ οἱ κανόνες, τῆς ἐορτῆς εἰς ζ' καὶ τῶν ἁγίων εἰς η'.

Ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου.

Ὡδὴ α'. Ἦχος β'. Δεῦτε λαοί.

Τῷ τοῦ Χριστοῦ, βήματι νῦν παριστάμενοι, μνεῖαν ἡμῶν ἀπόστολοι, ποιῇ-
σθε πάντοτε, τῶν ὑμᾶς εὐφημοῦντων· ἐλάβετε γὰρ χάριν, πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν.

Δνάς σεπτῇ, τῶν ἀποστόλων αἰτήσασθε, Χριστὸν τὸν πανοικτίρμονα, χά-
ριν δοθῆναί μοι, τοῦ ὑμᾶς εὐφημῆσαι, καὶ μέλπει τοὺς ἀγῶνας, ὑμῶν πανόλβιοι.

Μύσται Χριστοῦ, Ἰάσων ὃ παμμακάριστε, καὶ πάνσοφε Σωσίπατρε, τοὺς
τὴν σεπτὴν ὑμῶν, ἐορτάζοντας μνήμην, παντοίων ἐκ κινδύνων, ἀπολυτρώσασθε.

Θεοτοκίον.

Χαῖρε σεμνή, τῶν δωρημάτων ἡ ἄβυσσος· χαῖρε λιμὴν ἀχείμαστε· χαῖρε
ὁχύρωμα, τῆς ἡμῶν σωτηρίας, παρθένε Θεοτόκε, μόνη πανύμνητε.

Κανὼν ἕτερος τῶν ἁγίων, φέρων ἀκροστιχίδα:

Τοιάδε Νικόλεως Βούλγαρις ἠδὲ Φαίλαξ.

Ὡδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραῶ.

Τερατουργίαις, φωτισθεῖσα σήμερον, ἡ Κερκυραίων πληθὺς, ταῖς τῶν ἀπο-
στόλων, ᾧδὴν χαριστήριον, Κυρίῳ προεξάρξωμεν καὶ γὰρ πλάνης εἰδώλων,
τῆς ὀλεθρίου ἐρρύσθημεν, ἄσμα τῷ Θεῷ ἀναμέλλοντες.

Τῆς ἁγίας.

Οἱ ἐν Κερκύρα, συνηγμένοι σήμερον, Κερκύρας παῖδες σεπτῶς, τὴν Κερ-
κύρας μνήμην, παιδρῶς ἐορτάσωμεν. Κερκύρα γὰρ κατήσχυνε, βασιλέως Κερ-
κύρας, εἰ καὶ πατὴρ τὸ πολύθεον, ἄσμα τῷ Θεῷ ἀναμέλπονσα.

Δόξα.

Ἰάσων σέβειν, σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι, προσωπικῶς τὸν Υἱόν, οὐσιωδῶς
μίαν, φύσιν ἀδιαίρετον, φύσιν ἀκατανόητον, πάντας τοὺς ἐν Κερκύρα, Σωσίπα-
τρός τε ἐδίδαξαν, ἄσμα τῷ Θεῷ ἀναμέλποντας.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἀπειρογάμως, συλλαβοῦσαν Δέσποινα, πάντες πιστεύομεν, σοῦ τὴν θείαν
μήτραν, καὶ σαρκὶ τὸν ἄσαρκον, ἀνερμηνεύτως τέξασαν, Σωσιπάτρον τοῦ θείου,
Ἰάσωνός τε τοῖς ἔχγουσιν, ἐπακολουθοῦντες πανάχαρante.

Καταβασία. Ἀναστάσεως ἡμέρα.

Ὡδὴ γ'. Στερέωσον ἡμᾶς.

Τοῦ Παύλου φοιτηταὶ σοφοὶ γενόμενοι, κατ' ἔχγου ἐκείνου τε πορευθέν-
τες, διεδράμετε τὰ σύμπαντα, τὸν σωτήριον λόγον καταγγέλλοντες.

Ὡς θεῖοι ποταμοὶ σοφίας ἐνδοξοί, ναμάτων πληροῦτε τῶν σωτηρίων, ἐκ-
κλησίας τὰ συστήματα, ἐκ πηγῶν σωτηρίου ρεῖθρα βλύζοντες.

Παντοίων ἀναγκῶν καὶ περιστάσεων, τοῦ βίου πρεσβείαις ὑμῶν ἀγίαις,
θεοφόροι κυβερνήσατε, τοὺς ὑμᾶς νῦν τιμῶντας διασώζοντες.

Θεοτοκίον.

Ὁ κλίνας οὐρανοὺς τῇ ὑπὲρ ἐννοίαν, κενώσῃ τὴν σάρκα ἐκ σοῦ πτωχεύει,
προσλαβόμενος Θεόνυμφε, καὶ τὸν κόσμον πλουτίζει τῇ θεότητι.

Ἄλλος. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Δαιμονικῶν μεθοδεῶν, παρίσι πολυθείας, τοὺς πρὶν ἡμᾶς οἰκτρῶς ἐνει-
λημμένους, ἡλευθέρωσε Θεός, ὁ πάντων προνοούμενος, διδασκαλίαις θείαις,
ὑμῶν ἀπόστολοι πάνσοφοι.

Τῆς Ἀγίας.

Ἐκ σοῦ ἐγνώρισται ἡμῖν, τῆς σωτηρίας ἡ τρίβος· ἀπαρχὴ γὰρ τῆς πατρίδος
ἐγένον, ὃ Κερκύρα βασιλὶς, καὶ ποδηγὸς σωτήριος, δεῖγμα λιποῦσα πᾶσι, σὴν
ὑπὲρ νοῦν καρτερότητα.

Δόξα.

Νῦν ὑμῶν Λόγον γεννητόν, νῦν ἀναρχόν τὸν Πατέρα, ἐκπορευτόν τὸ πανά-
γιον Πνεῦμα, χαρακτῆρσιν ἐν τρισίν, ἀμέριστον θεότητα, ὥς μοι Ἰάσων πάλαι,
Σωσίπατρος τε ἐκήρυξαν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἰσθι τεκοῦσαν ἀληθῶς, Μαρίαν δυσὶν οὐσίαις, ἐν μιᾷ δὲ ὑποστάσει τὸν
ἕνα, νῖδον Λόγον τοῦ Θεοῦ, Θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον, ὥς οἱ κλεινοὶ θεόπται, Πνεύ-
ματι θεῷ ἐθέσπισαν.

Καταβασία. Δεῦτε πόμα πίνωμεν καίνον.

Κάθισμα. Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου σωτήρ.

Ἰάσωνα πιστοί, καὶ Σωσίπατρον ὕμνοις, ὥς μύστας ἱερούς, τῆς ἀγίας Τριά-
δος, καὶ κήρυκας τῆς πίστεως ἐπαξίως τιμῆσωμεν, ὅπως λάβωμεν, ταῖς παρα-
κλήσεσι τούτων, πάντες ἔλεος, καὶ χάριν εὐρωμεν θείαν, εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.

Δόξα, καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς.

Ὡδὴ δ'. Εἰσπλήκωα Κύριε, τὴν ἀκοήν.

Τοῦ Χριστοῦ τῷ ὀνόματι, θαυματουργοί, τελοῦντες τὰς ἰάσεις, πρὸς Θεοῦ
τὴν πίστιν λαοὺς εἰλκύνετε.

Καὶ ποιμαίνειν μακάριοι, καὶ ὁδηγεῖν, ὑμᾶς καὶ μετὰ τέλος, τὸ μικρὸν πιστεύομεν τοῦτο ποίμνιον.

Συγγενόμενοι ἔνδοξοι, πνευματικῶς, πρεσβείας συμπολίταις τὰς χρηστάς, φιλίας νόμῳ παράσχοιτε.

Θεοτοκίον.

Ταῖς πρεσβείαις δεόμεθα, τῆς σὲ σαρκί, τεκούσης Θεοῦ Λόγε, τῷ λαῷ σου δώρησαι τὰ ἐλέη σου.

Ἄλλος. Σὺ μου ἰσχύς, Κύριε.

Καταβαλὼν, σὼν μαθητῶν τοῖς διδάγμασιν, ἐν Κερκύρα, πᾶσαν κατηδάφισας, δαιμονικὴν πλάνην τοῦ ἐχθροῦ, καὶ θεογνωσίας, τοῦ ὕψους πάντας ἠξίωσας· διὸ σε ὡς σωτῆρα, καὶ δεσπότην ὑμνοῦμεν, προσκυνοῦντες τὴν σὴν συγκατάβασιν.

Τῆς Ἀγίας.

Ὁλὴ Θεοῦ, σκευὸς Κερκύρα γεγένησαι, τοῦ δι' οἶκτον, ὅλον τὸ ἀνθρώπινον, ἀναλαβόντος δημιουργοῦ· ὅθεν τὰς εἰδώλων, θυσίας καὶ τὴν δυσσέβειαν, ἀπώσω τὴν πατρώαν, καὶ προείλον προθύμως, συνθανεῖν τῷ Χριστῷ καὶ ζῆν ἄληκτα.

Δόξα.

Λέγω σε φῶς, ἄδντον ἐν καὶ τρισήλιον, ὡς οὐσίαν μίαν παντεπίσκοπον, προσκυνουμένην μορφῇ τριττῇ, τὴν καὶ ἀπροσίτως, πάντα βροτὸν καταναγάζουσαν. ἐρχόμενον εἰς κόσμον, Σωσιπάτρον ὑπέικων, καὶ Ἰάσωνος θεῖοις διδάγμασι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἐνα μορφῇ, τῇ βροτησίᾳ σε τέξασαν, τῆς Τριάδος, τὸν καὶ ταύτην σώσαντα, Κόρη φθορᾶς τῆς σατανικῆς, καθομολογοῦμεν, τῆς πρὶν ἀπάτης τὸν καύσωνα, ἀπώσαντες, ἐνθέως, διὰ τῶν ἀποστόλων, τῇ μεθέξει τοῦ θείου βαπτίσματος.

Καταβασία. Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς.

Ὡδὴ ε΄. Ὁ τοῦ φωτὸς χορηγός.

Ἱεροουργοὶ τοῦ Χριστοῦ, τῶν μυστηρίων εὐκλεεῖς ὠφθητε, καὶ κοινωνοί, σοφοὶ τῶν ἐκείνου, ἁγίων τε παθῶν· διὸ ἐπαξίως ἀεὶ μακαρίζεσθε.

Ὡς οὐρανοὶ λογικοί, τοῖς ἐπὶ γῆς τὴν τοῦ Θεοῦ ἁγιοι, δόξαν τρανῶς, φθεγγόμενοι ζόφον, ἐξήρατε δεινόν, καὶ θεογνωσίας, τὸν κόσμον ἐπλήσατε.

Ταῖς ἱκεσίαις τῶν σῶν, ἱερωτάτων μαθητῶν Κύριε, σῶσον ἡμᾶς· ἡμεῖς γὰρ λαός σου, καὶ πρόβατα νομῆς, καὶ φόβῳ σε πάντες, ὑμνοῦντες δοξάζομεν.

Θεοτοκίον.

Ἐν γενεαῖς γενεῶν, εὐλογημένη καὶ ἀγνή πέφυκας, ὡς τὴν ἀρὰν, τῷ θείῳ σου τόκῳ, νεκρώσασα τὸ πρὶν, καὶ τὴν εὐλογία, τῷ κόσμῳ πηγάσασα.

Ἄλλος. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Ὡς Θεὸν ἐγνωκότες, σήμερον ὑπέρλαμπρον, φωτοειδέστατον, μνήμην τὴν ἁγίαν, τῶν σοφῶν ἀποστόλων τελέσωμεν, ὡς ἀξιωθέντες, θεοσεβοῦς χάριτος πάντες, ταῖς αὐτῶν ἱεραῖς εἰσηγήσεσιν.

Τῆς Ἀγίας.

Σωτηρίας Κερκύρα, Κερκυραίοις πρόξενος, ὥφθης πανεύφημε, ἔρωτι τρωθεῖσα, γλυκντάτῳ τοῦ ὄντως νυμφίου σου, ἀρραγεῖ τε γνώμῃ, καὶ ἀνδρικῇ τῇ καρτερίᾳ, πατρικὴν ἀφροσύνην ἐλέγξασα.

Δόξα.

Βασιλείας ἀνάρχον, ἄτμητον ἀσύγχυτον καὶ ἀδιαίρετον, σέβῳ τὴν οὐσίαν, προσκυνῶν ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν ταύτῃ τε λατρεύων, Πατέρα, Λόγον, καὶ τὸ Πνεῦμα, καὶ ἐνοῦν καὶ μερίζειν οὐ δέδοικα.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ὁ προγονός σε δοχεῖον, πάντων καθαρώτατον, σοὶ ἐνεσκήνωσε, σαρκωθεὶς ἐκ μήτρας, ἀπειρώδρου τῆς σῆς παναμώμητε, ἀρχὴν εἰληφώς τε, καὶ περ ἀνάρχῳ θεῷ φύσει, ἐκ πατρὸς πρὸ αἰώνων γεγέννηται.

Καταβασία. Ὁρβρίσωμεν ὄρθου βαθέως.

Ὦδὴ ε΄. Ἀβυσσος ἀμαρτημάτων.

Ὅπλον σε οἱ θεηγόροι, ἀπόστολοι κεκτημένοι, τὴν τῶν ἐναντίων εὐσθενῶς, παράταξιν ἔτρεψαν, ὡς ἄριστοι, στρατιῶταί σου Λόγε.

Ἐκράτυναν τὴν ἐκκλησίαν, Σωσίπατρος καὶ Ἰάσων, ἱερολογίαις ἱεραῖς, ὡς ἐνθεοὶ ρήτορες, καὶ κήρυκες, καὶ Θεοῦ ἱεράρχαι.

Ἐκύκλωσαν ἡμᾶς ἀνάγκαι, καὶ θλίψεις δι' ἁμαρτίαν, ἀλλὰ παρακλήσεσι σεπταῖς, τῶν ἀποστόλων σου, ἐλέησον, ὁ Θεὸς τοὺς σοὺς δούλους.

Θεοτοκίον.

Μακάριος ὁ σὲ γινώσκων, λαὸς ἀγνή Θεοτόκε, ἐν γὰρ τοῦ Υἱοῦ σου τῷ φωτί, πᾶς τις πορεύεται, σωζόμενος, εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Ἄλλος. Ἰλάσθητί μοι Σωτήρ.

Ὑψους σοφίαν ἡμῖν, τοῖς Κερκυραίοις ἐξέχεεν, ὁ ὕψιστος δαυιλῶς· καὶ φάρυγγος δράκοντος, τῇ πίστει ἐξείλκυσε, τοῦ θανατηφόρου, χάριν ἄφθονον δωρούμενος.

Τῆς Ἀγίας.

Δύσασα κράτος ἐχθρῶν, εἰδώλων τε τὸ πολύθεον, Κερκύρα παντουργικῇ, δυνάμει τοῦ Πνεύματος, βασιλείαν ἄφθαρτον, ἀντὶ τῆς προσκαίρου, ἐκληρώσω δι' ἀθλήσεως.

Δόξα.

Γενῶ Πατὴρ τὸν Υἱόν, ὁμοῦ καὶ Πνεῦμα συνάναρχον, ἐκπορευτῶς δι' Υἱοῦ, προβάλλων οὐ παύεται, ὡς ὢν πηγὴ γόνιμος, τῶν προβαλλομένων, κατ' ἐκπόρευσιν καὶ γέννησιν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἀρτίως ἔγνω κευθμών, ὁ τῶν νεκρῶν ὃν προέγνωσαν, ἐξαναστάντα γραφαῖς, προφῆται πανάμωμε· καὶ λάτρεις ἐγένετο, σοῦ Υἱοῦ ὡς ἔφη, σὸν Ἰάσων Σωσίπατρος.

Καταβασία. Κατῆλθε ἐν τοῖς κατωτάτοις.

Κοντάκιον τῆς ἁγίας. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Βασιλείας ἔνυχες, ἐπουρανίου, τὰ τῆς γῆς βασιλεία, περιφρονήσασα στερωῶς, Κερκύρας ἄνασσα πάνσεμνε, παρθενομάρτυς Κερκύρα πολυάθλε.

Τῶν ἁγίων. Ἦχος β'. Χειρόγραφον εἰκόνα.

Τοῖς δόγμασι τοῦ Παύλου κατανασθέντες, γεγόνατε φωστῆρες τῆς οἰκουμένης, τρισμακάριοι· καταναγάζετε γὰρ αἰεὶ κόσμον θαύμασιν, Ἰάσων, ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων, Σωσίπατρε, Χριστοῦ μαρτύρων κλέος. Ἀπόστολοι θεοφόροι, προστάται τῶν ἐν ἀνάγκαις, καθικετεύσατε Θεῷ, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

Ὁ Οἶκος.

Ἀπόστολοι θεγγόροι, καὶ κήρυκες εὐσεβείας, διδάσκαλοι καὶ προστάται εὐσεβοῦντων ἀεισέβαστοι, παρεστηκότες, Θεῷ, καὶ φωτὸς θείου πληρούμενοι, καὶ στεφάνοις ἐγκοσμούμενοι, φωτίσατε ἡμᾶς δεόμεθα, γεραίρειν τὴν ὑμῶν πανέροτον πανήγυριν, ἐν εὐφήμοις ὑμνωδαῖς εὐσεβῶς· πάντες γὰρ ἐσμεν ποιμνιον ὑμῶν, λυτρωθέντες τῆς πλάνης ἐν χάριτι· ἀλλ' ὡς ὄντες σωτῆρες τῶν πιστῶν, σπεύσατε πρὸς τὸν Κτίστην πρεσβεύειν παρρησίᾳ, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

᾽Ωδὴ ζ'. Εἰκόνας χρυσῆς.

Τοῦ πρώτου φωτός, τὰς ἀκτῖνας ὁ σοφὸς Παῦλος δεξάμενος, ὑμᾶς ᾽Ιάσων
ἱερώτατε, καὶ θεοφόρε Σωσίπατρε, δευτεροφανῶς καταργάζει, διδαχαῖς ἀνα-
μέλλοντας· Εὐλογητὸς εἰ ὁ Θεός, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἡλίον σοφοί, ἐπὶ γῆς τοῦ αἰσθητοῦ ὁδὸν ἐδράμετε· ἀνατολὴν γὰρ κατα-
λάμπαντες, πρὸς δύσιν φθάσαντες ἔδυτε, σώματι φαιδρῶ· πρὸς Θεὸν δέ, ἀνυ-
ψώσαντες πνεύματα, ὑμνολογεῖτε τὸν αὐτόν, ὡς τῶν πατέρων Θεόν.

᾽Ιάσων στεργέ, καὶ Σωσίπατρε κλεινὲ ὡς παριστάμενοι, τῷ θεῷ θρόνω
μὴ ἐλλείπητε, ἐξευμενίζειν τὸν Κύριον, ρύσασθαι ἡμᾶς τῶν κινδύνων, τοὺς ἀνυ-
μοῦντας καὶ ψάλλοντας· Εὐλογητὸς εἰ ὁ Θεός, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον

Προστάτιν θερμόν, τὴν τεκοῦσάν σε Χριστὲ Παρθένον ἔδωκας, τοῖς ἐν ἀνάγ-
καις περιπίπτουσι, ταῖς τῶν δεινῶν περιστάσεων· ρῦσαι οὖν ἡμᾶς εὐχαῖς ταύ-
της, τῶν κινδύνων τοὺς ψάλλοντας· Εὐλογητὸς εἰ ὁ Θεός, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἄλλος. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Ρυπαροὺς ἡμᾶς ὄντας, ἐν Κερκύρα τὸ πάλοι πάντας ἀπένιψαν, Σωσίπατρος
ὁ θεῖος, ᾽Ιάσων ὁ κλεινός τε, τῷ βαπτίσματι ψάλλοντας· Ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν
Θεὸς εὐλογητὸς εἰ.

Τῆς ἁγίας.

Ἰκετήριον αἶνον, σοὶ Κερκύρα ᾄδομεν· οἱ Κερκυραῖοι σεπτῶς, ὡς ἐπινυμ-
φενθείσῃ, Χριστῷ τῷ ἐνεργέτῃ, καὶ βοώσῃ τῷ κτίστῃ σου· Ὁ τῶν πατέρων
ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἰ.

Δόξα.

Σωματούμενον Λόγον, ἴσμεν ἐπ' ἐσχάτων σε τὸν προαιώνιον, ἀχρόνως ἐκ
Πατρὸς τε, σὺν Πνεύματι τῷ θεῷ, προσελθόντα καὶ ψάλλομεν· Ὁ τῶν πατέρων
ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἰ.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἦρτηται σὼν αἱμάτων, Θεοτόκε Μαρία ὁ φύσει ἄυλος, καὶ ἄσαρκος οὐσία,
ἐνούμενος, ἀρρήκτως, εὐδοκία θεότητος, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν Θεός, εὐλογη-
μένη.

Καταβασία. Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος.

᾽Ωδὴ η'. Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός.

Ὁραιοθέντες καλλοναῖς, τοῦ τῆς χάριτος σοφοὶ εὐαγγελίου, πόδας ὥφθητε πάντα, τὴν ὑπερέχουσαν νοῦν, εἰρήνην εὐαγγελιζόμενοι, ὅθεν ἀνυμνεῖτε, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Τῶν φιλοσόφων τὰς πλοκάς, διελύσατε σοφῶς θεολογοῦντες, τρισυπόστατον φύσιν, μύσται τοῦ Λόγον σεπτοί, καὶ κόσμον ὅλον ἐφωτίσατε, μέλπειν καὶ δοξάζειν, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ συνεστήσατε σοφοί, Χριστοῦ ποιμνιον ἐν πόλει τῆς Κερκύρας, περισκεπέσθαι πάλιν, καὶ ἀβλαβὲς συντηρεῖν, πρεσβείαις ὑμῶν μὴ ἐλλείπητε, ταῖς πρὸς τὸν δεσπότην, ἀπόστολοι Κυρίου.

Θεοτοκίον.

Σὲ Θεοτόκον ἀληθῆ, ὀνομάζοντες ἀγνή ὁμολογοῦμεν, τὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα Λόγον ἀφράστως διπλοῦν, τὴν φύσιν, ἀλλ' οὐ τὴν ὑπόστασιν, καὶ ὑπερψοῦμεν, αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἄλλος. Ἑптаπλασίως κάμινον.

Δοξολογίαις σήμερον, τὸν ἐν ὕψει καθήμενον, ἐπὶ θρόνου δόξης, λατρικαῖς ὑμνοῦμέν σε, ὡς μέτοχοι χάριτος, τῆς ἐκδοθείσης ἡμῖν σεπτῶς, τοῖς τῶν ἀποστόλων θεοπνεύστοις λογίοις· ὃν παῖδες εὐλογοῦσιν, ἱερεῖς ἀνυμνοῦσι, λαὸς ὑπερψοῦσιν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τῶν ἁγίων ἑπτὰ ληστῶν.

Ἑптаπλασίως μάρτυσι, Κερκυραίων ὁ τύραννος, ὡς θεοσεβέσιν ἐμμανῶς ἐξέεκανε, ρητίνην ἐν λέβητι, καὶ θεῖον ἅμα μετὰ κηροῦ, τῷ δημιουργῷ καὶ λυτρωτῇ ἐκβοῶσιν. Οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

Φῶς τὸν Πατέρα ἀναρχον, φῶς Υἱὸν ὁμοούσιον, φῶς ὁμοῦ τὸ Πνεῦμα τῇ φύσει συνἀναρχον· φῶς ἐν τῇ θεότητι, καὶ τρία φῶτα προσωπικῶς, ὡς ἔφη δυνὰς τῶν συγγενῶν τῶν τοῦ Παύλου· οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἀπάτορά σε τέτοκεν, ἡ παρθένος τὸν λάμπαντα, πάντων πρὸ αἰώνων ἐκ Πατρὸς ἀμήτορα, βροτὸν, ὡς εὐδόκησας φιλανθρωπία θεία σωτήρ. Ὅθεν σοι πιστῶς σὺν τῇ Κερκύρᾳ βοῶμεν· Οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία. Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἀγία ἡμέρα.

᾽Ωδὴ θ'. Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον.

Τὸν ἐπὶ γῆς τοὺς ἁγίους, μεγαλύναντα Λόγον Θεοῦ, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν, εἰς τὸν αἰῶνα δοξάσαντα, καὶ νῦν ἐν τοῖς ὑψίστοις, κατέχοντα τὰ πνεύματα αὐτῶν, ἐν χειρὶ τῇ οἰκείᾳ ἀπαύστως μεγαλύνομεν.

Τελειωθέντες θεόπται, ἐν ὀλίγῳ πληροῦτε, ἐν τόποις φωτεινοῖς χρόνους μακροὺς, ἔνθα χαρὰ ἀνεκλάλητος, καὶ αἰδῖος δόξα, καὶ φῶς τὸ καταλάμπων ὡς Θεός, τοῦ φωτὸς τοὺς ἀξίους, ὑπὲρ ἡμῶν προσβέβυντας.

Νῦν εὐφημοῦντες θεόπται, δυσωποῦμεν ἐν ὕμνοις, ὕμῳ ὡς κυβερνήτας ἱερούς, ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ σύμπαντος, ἱκετεύσατε κόσμον, καὶ εὐσταθείας τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἡμῶν σωτηρίας, ᾽Ιάσων καὶ Σωσίπατρε.

Θεοτοκίον.

Θεοκνήτορ παρθένε, σαῖς ἀλήκτοις πρεσβείαις, κατάβαλε τὰ θρόσση τῶν ἐθνῶν, τῶν τοὺς πολέμους ζητούντων αἰεὶ, βασιλεῖ φιλοχρίστῳ, βραβεύουσα τὰς νίκας κατ' ἐχθρῶν, ἵνα σε κατὰ χρέος, ἐν ὕμνοις μεγαλύνωμεν.

Ἄλλος. Κυρίως Θεοτόκον.

Ἰσχὺ εὐσπλαγχνίας, τοῦ ἐν τοῖς ὑψίστοις, ἡ Κερκυραίων πληθὺς διεσώθημεν, τῶν μαθητῶν συνεργία, Χριστὸν δοξάζοντες.

Τῆς ἀγίας.

Ἀπαύστως σε Κερκύρα, Κερκυραίων δῆμος, ὁ σὸς προστάτιν ἐν ἁσμασι σέβομεν, ὥς διὰ σοῦ σεσωσμένοι, μάρτυς πολυάθλη.

Ξενίζων ὥφθη πάλαι, Ἀβραὰμ ἀγγέλων μορφῇ, Τριάδα τὴν ὄντως ὑπέρθεον, ἦν ἐν Πατρὶ προσκυνοῦμεν, Λόγῳ, καὶ Πνεύματι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μετὰ τῆς Θεοτόκου, Σωσίπατρε θεῖε, κλεινὴ ᾽Ιάσων, Κερκύρα μου μέμνησθε, ἐπὰν χωρίσῃ τοῦ σκίηνους, Χριστὸς τὸ πνεῦμά μου.

Καταβασία. Φωτίζου, φωτίζου.

Ἐξαποστειλάριον τῶν ἀποστόλων.

Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις

Ἡ παμφαῆς καὶ θεία, τῶν ἀποστόλων ἑορτὴ, τῶν Κερκυραίων τὰ πλήθη, πρὸς εὐδοχίαν συγκαλεῖ. Δεῦτε κορέσθητε πάντες, πνευματικῆς εὐφροσύνης.

Τῶν μαρτύρων. Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Τῷ θρόνῳ παμμακάριστε, τοῦ Χριστοῦ παρεστῶσα, ὡς μαρτυρίου στέφανον, εἰληφύια Κερκύρα, Ἰακισχόλῳ σὺν θείῳ, ὁμοῦ τε καὶ Μαρσαλίῳ, Σατορινίῳ τε καὶ Ἰανοναρίῳ, Φανστιανῷ, Εὐφρασίῳ, Κερκυραίων φωστῆρσι, κλεινοῖς τε πρωτομάρτυσι, μνεῖαν σὼν ποιοῦ δούλων.

Καὶ τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τοὺς αἶνους, ἰσθῶμεν στίχ. Ζ' καὶ ψάλλομεν τὸ ἀναστάσιμον τῆς ἡμέρας, δις· εἶτα τὰ δ' προσόμοια τῶν ἁγίων.

Ἦχος α'. Πανεύφημοι μάρτυρες ἡμᾶς.

Πάντα κατελίπετε τερπνά, Χριστὸν ἀγαπήσαντες· οὗ τὰς ψυχὰς ἐκολλήθητε, ὀπίσω ἔνδοξοι· ἔχρεσι τοῖς τούτου, πίστει προσηνέχθητε, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε πάνσοφοι, ᾧ καὶ πρεσβεύετε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Ἰάσων, Σωσίπατρε ψυχὴν, τὴν ἐμὴν φωτίσατε, ἐσκοτισμένην τοῖς πάθεσιν, οἱ τὸν περιγείον, διδαχαῖς ἐνθέοις, κόσμον καταλάμπαντες, καὶ σκότος τῶν εἰδώλων μειώσαντες, καὶ προσενέγκαντες, γένος ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον, σεσωσμένον, Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

Χριστὸς ὁ Θεὸς ὑμᾶς σοφοί, Ἰάσων, Σωσίπατρε, τοὺς πλανωμένους ἀπέστειλεν, ἀνακαλέσασθαι, καὶ πρὸς σωτηρίαν, πάντας καθωδήγησεν, ὑμῶν τοῖς θεοσόφοις διδάγμασιν· ᾧ νῦν, πρεσβεύσατε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Κερκύραν τὴν πάνσεμνον ἡμῶν, βασιλίδα σήμερον, οἱ ἐν Κερκύρᾳ τιμήσωμεν, ὡς ἐκτελέσασαν, τὸν τοῦ μαρτυρίου, δρόμον καρτερώτατα, καὶ μόνον τὸν Χριστὸν ἀγαπήσασαν, ᾧ καὶ πρεσβεύειν νῦν, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος α'.

Τὰ ἐν Κερκύρᾳ δεσμά, καὶ τὰς ἀπείρους ὑμῶν τίς διηγῆσεται θλίψεις, ἔνδοξοι ἀπόστολοι· ἢ τίς παραστήσει τοὺς ἀγῶνας ὑμῶν, οὓς κεκοπιάκατε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ· οὐ μόνον ὡς Ταρσὸν σὺν Ἰκονίῳ κερδήσητε, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἡμῶν Χριστῷ τὴν πόλιν προσάξητε. Αὐτῷ οὖν πρεσβεύσατε φυλάττειν ἐν ἡμῖν, τὴν καλὴν ὑμῶν ὁμολογίαν μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε, διδάσκαλοι τῶν ἐκκλησιῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Τῆς ἐορτῆς.

Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν, τυπικά, καὶ τοῦ Πάσχα ἡ γ' ὥδή, καὶ τῶν ἁγίων ἡ ε'.

Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου. Ἦχος πλ. δ'.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.

Ὁ ἀπόστολος. Πρὸς Ρωμαίους.

Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας.

Ζήτει τῇ β' τῆς ε' ἐβδομάδος.

Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἐβδομήκοντα μαθητάς.

Ζήτει τῇ Παρασκευῇ τῆς ε' ἐβδομάδος Λουκᾶ.

Κοινωνικόν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν.

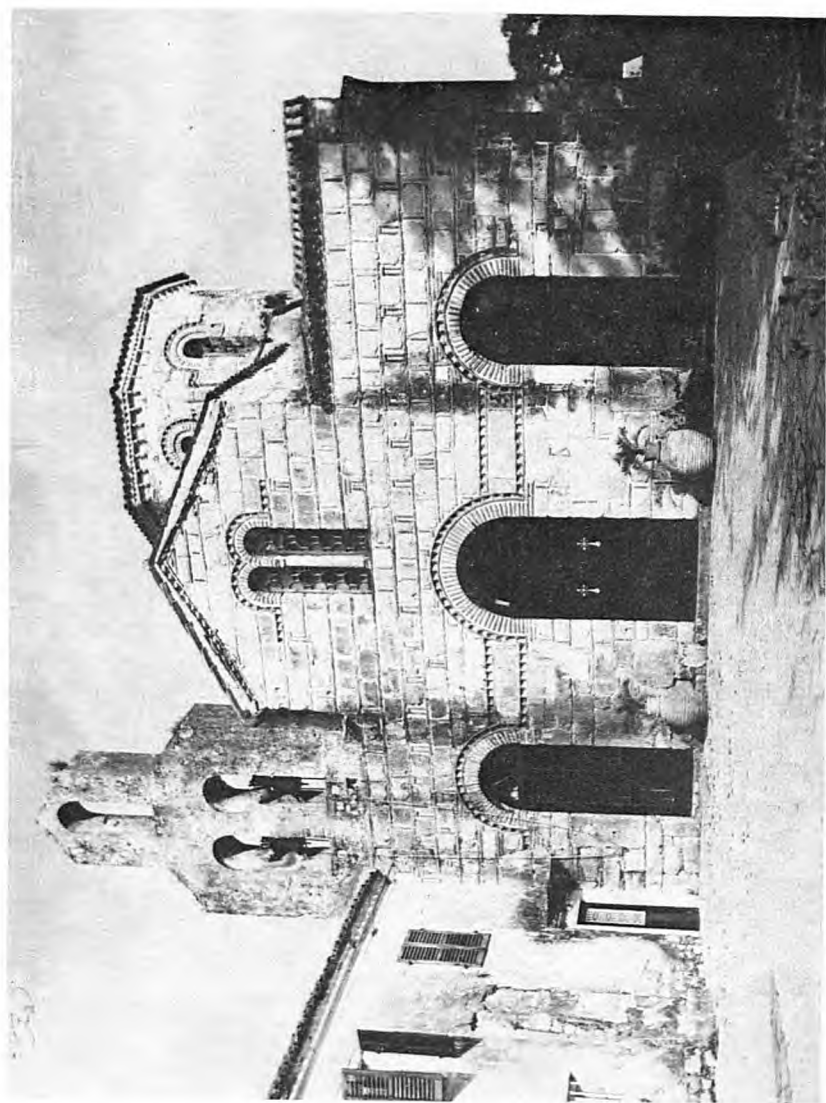
Μεγαλυνάριον.

*Χαίροις ἀποστόλων ἡ ξυνωρίς, χαίρετε, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε, οἱ σοφοί·
χαίροις ἡ Κερκύρα, Χριστοῦ παρθενομάρτυς· ἡ Κερκυραίων χαίροις, τριάς σω-
τήριος.*

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

- Καινή Διαθήκη, έκδ. Nestle-Alend, Novum Testamentum Graece, 1963.
 Παλαιά Διαθήκη, Κατὰ τοὺς Ο', Ἐκδόσεις Ζωῆς, Ἀθῆναι 1950.
 Βοκοτοπούλου Π., Περὶ τὴν χρονολόγησιν τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Ναοῦ Ἀγίου Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάρχου, ἀνάτ. ἐκ τοῦ Δελτίου τῆς Χ.Α.Ε., περ. Δ', τόμ. Ε' (1969).
 Γαλανοῦ Ι., Οἱ βίοι τῶν Ἀγίων, β' έκδ., Ἀθῆναι 1950.
 Γερακάρη Ν., Κερκυραϊκὲς σελίδες, Κέρκυρα 1906.
 Γιαννακοπούλου Ἰωήλ, Ὑπόμνημα εἰς τὴν Π. Διαθήκην, τόμ. 18ος, Ἀθῆναι 1960.
 Δουκάκη Κ., Μ. Συναξαριστής.
 Ἐγκυκλοπαίδεια: Πυρσοῦ, Ἡλίου, Μορφωτικῆς Ἑταιρείας (Νέα Παγκόσμιος), Ὁρησκευτική καὶ Ἠθική, Δομῆς.
 Εὐστρατιάδου Σωφρ., Ἀγιολόγιον τῆς Ὁρθοδ. Ἐκκλησίας, έκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι [1960].
 Ζυλοκόστα Π. Χρ., Τὸ περὶ βίον τῶν Θεῶν. Θεσσαλία, Βόρειος Ἡπειρος, Μακεδονία, Ἀθῆναι 1944.
 «Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», Ἀθῆναι 1969.
 Κανατσούλη Δ., Μακεδονικὴ προσωπογραφία, Θεσσαλονίκη 1955.
 Calmet Aug., Commentaire Litteral sur (tous) les livres de l'Ancien et du Nouveau Testament, (1707-1716).
 Καραλή Π. (Ἐκδοσις), Πῶς θὰ γνωρίσετε τὴν Κέρκυρα, Κέρκυρα 1952.
 Κίτταροῦ Σπύρου, Ἱστορία τῆς νήσου Κερκύρας, Κέρκυρα.
 «Κερκυραϊκὰ Χρονικά», Τόμοι 1 (1951), 2 (1952), 5 (1956), 7 (1959).
 Κοιτοσιάνου Μεθόδ., Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας Ἀρσένιος, Ἀθῆναι 1923.
 Κοιτοσιάνου Μεθόδ., Οἱ δύο τάφοι, Κέρκυρα 1950.
 Κυριάκη Κ., Ὁδηγὸς νήσου Κερκύρας, Ἀθῆναι 1902.
 Κωνσταντίνου Γ., Λεξικὸν τῶν Ἀγίων Γραφῶν, Ἀθῆναι 1888.
 Λάμπρου Σ., Νέος Ἑλληνομνήμων, τόμ. 18ος, Ἀθῆναι 1924.
 «Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον» (Σφενδόνη), ἔτη 1965 καὶ 1970.
 Μάρμορα Ἀνδρέα, Della historia di Corfu, Venezia 1672. Μετάφρασις τῆς Ἱστορίας τῆς νήσου Κερκύρας. Ἐξεδόθη τὸ 1902 ὑπὸ τοῦ ἀπογόνου τοῦ συγγραφέως Ἰωάν. Μάρμορα.
 Μαστρογιαννοπούλου Δ. Ἡλ., Βυζαντινοὶ ναοὶ τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1958.
 Miller Will., Ἱστορία τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, μετ. Σπ. Λάμπρου, φωτ. ἐπανέκδ. 1972.
 Μουστοξίδου Ἀνδρέα, Delle cose Corciresi, Κέρκυρα 1849.
 Νικοδήμου Ἀγορείου, Ἑρμηνεία εἰς τὰς 14 ἐπιστολάς τοῦ Παύλου, Ἰωάννινα 1819.
 Νικοκάβουρα Σεβαστιανοῦ, Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάρχου, τῆς Παρθενομάρτυρος Κερκύρας τῆς Βασιλίδος..., Κέρκυρα 1909.
 Νικολαΐδης Στ., Ὁ Παῦλος, Ἀθῆναι.
 Πανλεξικόν, τόμ. 6ος.
 Παπαγεωργίου Σπύρ., Ἱστορία τῆς Νήσου τῆς Κερκύρας, Κέρκυρα 1920.
 Παπαδημητρίου Ι., Ὁ Νάος τῶν Ἀγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάρχου, Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, έκδ. τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, τόμ. 1934-1935, σελ. 37.

- Peake's Commentary on the Bible*. London, T. C. & E. C. Jack, 1920.
- Περιοδικὸν «Οἱ Ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος», Κέρκυρα, 2 Μαΐου 1937, ἔτος Δ', ἀριθ. φύλ. 6-7.
- Περιοδικὸν «Γρηγόριος Παλαμάς», ἔτη ΛΗ' (1955), ΛΘ' (1956), Μ' (1957), ΜΣΤ' (1963), Ν' (1967).
- Πολίτου Ν., Περὶ τῆς τοπογραφικῆς σημασίας τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ἑλλάδι, περιοδικὸν «Λαογραφία», τόμ. 4ος (1912-1913).
- Ρενὰν Ἐρν., Οἱ Ἀπόστολοι, μετ. Πολ. Στεφάνου, Ἀθῆναι.
- Ρενὰν Ἐρν., Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, μετ. Βουτσινᾶ, τόμ. 1ος, Ἀθῆναι 1923.
- Ρούσου Β. Π., Ἡρώες τοῦ Χριστιανισμοῦ, 1940.
- Σακελλαρίου Ἀθαν., Λεξικὸν Ἑλληνικόν, Ἀθῆναι 1887.
- Τρεμπέλα Π., Ὑπόμνημα εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, Ἀθῆναι 1956.
- Τρεμπέλα Π., Ὑπόμνημα εἰς τὰς Ἐπιστολάς τῆς Κ. Διαθήκης, τόμ. Α', Ἀθῆναι 1956.
- Τρεμπέλα Π., Ὑπόμνημα εἰς τὸ Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, Ἀθῆναι 1958.
- Φαρμακίδου Θεοκλ., Ὑπόμνημα εἰς τὴν Κ. Διαθήκην, τόμ. 3ος, Ἀθῆναι 1842.
- Χιονίδη Γ. Χ., Ἱστορία τῆς Βεροίας, τόμ. Α', Βέροια 1960.
- Χιονίδη Γ. Χ., Σύντομη ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Βεροίας, Βέροια 1961.
- Holzner J., Ὁ Παῦλος, μετ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερωνύμου, Ἀθῆναι, ἔκδ. 1972.
- Χιώτου Π., Ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα, τόμ. 6ος, Ζάκυνθος 1888.

Εἰκ. 1. Ὁ βοζωντινὸς ναὸς τῶν Ἁγίων Ἱεσων καὶ Σωσιπάτρου εἰς Κέρκυραν.
Σημερινή κατάσταση.

Εἰκ. 2. Εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Σωσιπάρχου εἰς τὸν τοῦ Ἁγίου Ἰάκωβου καὶ Σωσι-
πάρχου εἰς Κέρκυραν. Ἔργον τοῦ ζωγράφου Μανώλη Τζάνε Μπουνιαλῆ (1649).

Εἰκ. 3. Εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Ἰάκωβος εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἰάκωβος καὶ Σωσι-
πάτρου εἰς Κέρκυραν. Ἔργον τοῦ ζωγράφου Μανώλη Τζάνε Μπουνιαλῆ (1649).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ*

- Ἀθήναι, 11.
 Αἰκατερίνη, σύζυγος Θωμᾶ Παλαιολόγου, 31.
 Ἀλέξανδρος ὁ μέγας, 9.
 Ἀμφίπολις, 9.
 Ἀνδρέας, ἅγιος, 24, 25, 29, 31.
 Ἀνεμόμυλος, προάστιον Κερκύρας, 24, 29.
 Ἀντώνιος, μάρτυς Κερκύρας, 21, 26.
 Ἀπόλλων, θεός, 17, 20.
 Ἀπολλωνία, ἀρχαία πόλις, 9.
 Ἀρίσταρχος, μαθητὴς τοῦ Παύλου, 14.
 Ἀρσένιος, ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας, ἅγιος, 29, 32.
 Ἀρταβάνης, Δημήτριος, ἱερεὺς Κερκύρας, 28.
 Ἀσία, 9, 12, 13, 16.
 Ἀφροδίτη, θεά, 17.
 Βάχχος, θεός, 17.
 Βενέδικτος Βραγαδῖνος, Λατινεπίσκοπος, 25.
 Βέροια, πόλις, 10, 11, 12, 13, 14.
 Γάιος, μαθητὴς τοῦ Παύλου, 14.
 Γερμανοί, 25.
 Γότθοι, 27.
 Δατιανὸς ἢ Σεβαστιανός, ἡγεμὼν Κερκύρας, 22, 23, 24, 28, 29.
 Δωρόθεος, μοναχὸς Κερκύρας, 31.
 Ἑβραῖοι, 27.
 Εὐφράσιος, μάρτυς Κερκύρας, 21.
 Ἑφesus, 13.
 Ζωῖτος, μάγος Κερκύρας, 26.
 Θεοί, 17.
 Θεοφάνης, ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας, 31.
 Θεσσαλονίκη, πόλις, 9, 10, 14.
 Ἰακίσχολος, μάρτυς Κερκύρας, 21.
 Ἰανός, θεός, 17.
 Ἰανουάριος, μάρτυς Κερκύρας, 21.
 Ἰάσων, ἅγιος ἐκ Θεσσαλονίκης, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31.
 Ἰησοῦς Χριστός, 9, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27.
 Ἰκόνιον, 7, 13, 16.
 Ἰουδαῖοι, 9, 10, 11.
 Καβάλα βλ. Νεάπολις.
 Κάρολος Ἀνδεγαυικός, 25.
 Κερκυλλῖνος, ἡγεμὼν Κερκύρας, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 26, 27.
 Κέρκυρα-Κερκυραῖοι, 7, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32.
 Κερκύρα, ἀγία παρθενομάρτυς, 22, 25.
 Κοζάνη, 7.
 Λούκιος, μαθητὴς τοῦ Παύλου, 12, 13.
 Μάμμιος, μάρτυς Κερκύρας, 21.
 Μαρσάλιος, μάρτυς Κερκύρας, 21.
 Μινῶται, οἰκογένεια Κερκύρας, 31.
 Ναζωραῖος, 19, 22.
 Νάουσα, ἐπαρχία Βεροίας, 7.
 Νεάπολις (Καβάλα), 9.
 Νορμανδοί, 29.
 Παλαιολόγος, Θωμᾶς, 31.
 Παλαιολόγος, Κωνσταντῖνος, 31.
 Παρίσι, 21.
 Παῦλος, Ἀπόστολος Ἑθνῶν, 7, 9, 10, 11,

* Περιέχονται τὰ κύρια ὀνόματα καὶ τὰ τοπωνύμια. Δὲν ἀναφέρονται οἱ συγγραφεῖς.

- 12, 13, 15, 16, 29.
 Πετρῖται, οἰκογένεια Κερκύρας, 31.
 Πολιτάρχαι, 29.
 Ποσειδῶν, 17.
 Ποφάντης Θ., Κερκυραῖος, 31.
 Πύρρος, πατήρ τοῦ Ἀγίου Σωσιπάτρου, 7,
 11, 12, 13, 15.
 Ρώμη, 17.
 Σαρακηνοί, 29.
 Σατορνῖνος, μάρτυς Κερκύρας, 21.
 Σεβαστιανὸς βλ. Δατιανός.
 Σίλας, μαθητὴς τοῦ Ἀπ. Παύλου, 9, 10,
 11.
 Στέφανος, ἱερεὺς Κερκύρας, 31.
 Στέφανος, πρωτομάρτυς, 19, 24, 29.
 Συρία, 13.
 Ταρσός, 16.
 Τζάνες Ἐμμανουήλ, ζωγράφος, 32.
 Τιμόθεος, μαθητὴς τοῦ Ἀπ. Παύλου, 11,
 12, 13.
 Τρώας, 9.
 Φαυστῖνος, μάρτυς Κερκύρας, 21.
 Φίλιπποι, 9.
 Χριστιανοί, 9, 10, 11, 13, 19, 23, 26, 27.
 Χριστὸς βλ. Ἰησοῦς Χριστός.
 Ὀριγέννης, 13.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Πρόλογος (τοῦ Βεροίας, Καμπανίας καὶ Ναούσης Παύλου)	5
Πρόλογος	7
1. Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Βέροιαν. Γνωριμία μετὰ τὸν Σώπατρον ἢ Σωσίπατρον	9
2. Σώπατρος ἢ Σωσίπατρος, ὁ ἐκ τῆς Μακεδονικῆς Βεροίας μαθητῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου	12
3. Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος ἢ Σώπατρος, ἱεραπόστολοι καὶ θεμελιωταὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν Κέρκυραν	16
4. Διωγμοὶ - ἀπολογία - φυλάκισις - μαρτύριον Σωσιπάτρου	19
5. Τὰ ἅγια λείψανα καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ θαύματα τῶν ἁγίων Σωπάτρου ἢ Σωσιπάτρου καὶ Ἰάσωνος	24
6. Σύντομος ἱστορία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ναοῦ Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου	29
Ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου	33
Πηγαὶ καὶ βοηθήματα	51
Εὐρετήριον	53
Πίναξ περιεχομένων	55

Κ. ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Ο

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Π. Πυρινός - Ίερά Μητρόπολις Βεροίας, Βέροια
Ν. Νικολαΐδης - Μεγ. Ἀλεξάνδρου 9, Θεσσαλονίκη

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

270

Π

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας